

ANTSLA GÜMNAASIUM
HANNA BERGMANN
12.B KLASS

URVASTE VALLA LEHT

JUHENDAJA ANU SILM

SISSEJUHATUS

Töö autor valis uurimistöö teemaks „Urvaste Valla Leht“ sellepärast, et soovis Urvaste Valla Lehe kohta rohkem teavet ning tahtis talletada toimetajate mälestusi seoses ajalehe toimetamisega. Mõneti oli teema valimise motiiviks ka Urvaste Valla Lehe 19-aastane ajalugu. Urvaste Valla Leht ilmub alates 1994. aasta juunist.

Töö põhieesmärk on uurida ühelt poolt lugejate arvamust ajalehe kohta – mis meeldib ja mis mitte, ning teiselt poolt seda, mida on valla lehes läbi aegade kajastatud. Samuti soovitakse uurimistööga anda informatsiooni järgmistele valla lehe toimetajatele ajalehe lugejate ootuste kohta.

Töös on püstitatud järgmised uurimisküsimused.

1. Kuidas on lugejad rahul Urvaste Valla Lehega?
2. Mis kajastub läbi aegade Urvaste Valla Lehes?
3. Mida peaks arvesse võtma Urvaste Valla Lehe toimetamisel?
4. Millised on endiste toimetajate mälestused Urvaste Valla Lehe toimetamisest?

Uurimuse meetod on valdavalt kvalitatiivne, kuid sisaldab ka kvantitatiivseid elemente. Töö tegemisel kasutati kirjalike allikatena lugejaküsitlusi, intervjuustiilis kirjavahetust endiste toimetajatega, ajalehti ning valla- ja linnalehe toimetajatele mõeldud raamatut (Raivo Suni „Valla- ja linnalehe toimetajate käsiraamat“), et täpsustada ajaloolist tausta.

Lugejaküsitlus tehti ajavahemikus 15. detsembrist 2012 kuni 8. veebruarini 2013 ning intervjuud endiste toimetajatega toimusid ajavahemikus 1. novembrist 2012 kuni 31. jaanuarini 2013.

Töö on jaotatud kolmeks peatükiks. Esimene osa annab ülevaate Eesti kohalike lehtede arengust ja tänapäevast. Töö teises osas on ajalehe sisuanalüüs, mis annab ülevaate erinevate aastate teemadest ja kajastab erinevate aastate lehtede võrdlust. Kolmas osa annab ülevaate lugejaküsitluse tulemustest ning toimetajate küsitluste vastustest.

Uurimistöö valmimise juures oli kõige raskem ühenduse saamine paari endise toimetajaga. Rein Raudsepaga ei õnnestunudki kontakti leida ning Liina Valperilt ei saadud vastuseid sellisel viisil nagu sooviti. Kahe toimetaja puhul küsitlusele vastamine viibis.

Tööd ilmestavad 20 lisa. Need on varasemate Urvaste Valla lehtede esileheküljed, et näidata nende välimuse muutumist läbi aegade, toimetajatele ja lugejatele mõeldud küsitluslehed, ning toimetajate küsitluse vastused.

Teemat on võimalik edasi uurida, sest uurimistöö koostamise ajal vahetus ajalehe toimetaja ning kuna Urvaste Valla Leht ilmub ka edaspidi, annab uusi numbreid võrrelda varasematega.

Töö koostamisel võeti eeskuju Anu Bollverki bakalaureusetööst „Türi rahvalehe sisu ja vastavus tellijate ootustele“.

Täna kõiki, kes olid abiks uurimistöö valmimisele: eelkõige juhendajat Anu Silma, eelnevaid valla lehe toimetajaid Margus Konnulat, Karille Bergmanni, Aivo Männistet ning Liina Valperit, Urvaste Valla Lehe lugejaid, Kuldre raamatukogu juhatajat Riina Ermelit ja Urvaste raamatukogu juhatajat Neidi Ruvenit.

1. KOHALIKUD AJALEHED EESTIS

1.1. KOHALIKE AJALEHTEDE ARENG EESTIS

Kohalike ajalehtede ajalugu on enam kui kakssada aastat vana. Ajalehtede ajalugu algab Tartu maa rahva Näddali-Lehega, mis ilmus 1806. aastal märtsist detsembrini Tartus. Ajaleht oli lõunaeesti murdekeeles ja mõeldud Tartu- ja Võrumaa talupoegadele. (Suni 2008)

Kui 1920–1930ndatel ilmusid kohalikud ajalehed enamasti eraalgatusena ja pidid end ise ära majandama, siis tänaseid valla- ja linnalehti rahastatakse kohaliku omavalitsuse eelarvest ning puudub vajadus laiema leviku järele. (Suni 2008)

Ajavahemikus 1918–1940 ilmus Eestis ühtekokku 341 eestikeelset nimetust kandvat lehte

28 erinevas kohas. Kui vaadata toleaegeid väikelehti, siis esmane käsitusobjekt on paikkondlik haridus- ja kultuurielu. Lisaks paikkondlike uudiste edastamisele kritiseerivad lehed kohaliku omavalitsuse osavõtmata suhtumist koolidesse ja heakorda, kutsuvad noori sisustama asjalikumalt oma vaba aega ning võitlevad alkoholismi vastu. (Suni 2008)

1.2. KOHALIKE LEHTEDE TÄNAPÄEV

2008. aasta seisuga ilmub Eestis umbes 150 erinevat valla- ja linnalehte. Suurem osa valla- ja linnalehtedest on kuukirjad, kuid nende hulgas on ka paar korda kuus ilmuvaid väljaandeid. Ühtlasi võime kohata ka harvemini kui kord kuus ilmuvaid väljaandeid. Valla- ja linnalehtedel on väga erinev maht: on lehti, mis ilmuvad neljaleheküljelisena, kuid on ka lehti, mille maht ulatub paarikümne leheküljeni. Keskmise maht on tavaliselt 4–8 lehekülge. Sisu poolest on lehed väga eripalgelised. Kohalike ajalehtede seas võib leida väga professionaalse sisu ja vormistusega väljaandeid, kus autorid kasutavad mitmekesiseid ajakirjanduslikke vormivõtteid ja žanre. Ent lehtede seas võib leida ka selliseid, mis piirduvad ainult kohaliku omavalitsuse teadete avaldamisega. (Suni 2008)

Valla- ja linnalehtede seas on hulgaliselt lehti, mille ühisosadeks on volikogu ja valitsuse istungite kokkuvõtted, kohalikud määrused ning valla- ja linnaametnike teated. Tihti on esile tõstetud vallavanema või toimetaja veerg. Kirjutiste seas domineerivad kohaliku valitsuse allasutuste tegemised. Vähem on juttu nii-öelda tavalistest inimestest (näiteks inimeste rõõmud ja mured, inimeste rahulolu kohalike teenustega, portreed lihtsatest inimestest). Püsirubriigid on valla- ja linnalehtedes enamasti kultuuriteated või kultuurikalender, spordisõnumid, politsei ja päästeameti teated, sünnipäevaõnnitlused, surmakuulutused, sünniteated ning kuulutused. (Suni 2008)

Žanriliselt on paikkondlikud lehed suhteliselt ühekülgsed. Sagedamini kasutatakse ülevaadet ja informatiivset reportaaži, teavitamaks avalikkust omavalitsuse või volikogu dokumentidest, vallas või linnas toimunud sündmustest ja üritustest. Vahetevahel võib lehtedes kohata arvamuskirjutusi ja uudiseid, haruharva kasutatakse intervjuud. Kohalikest lehtedest puuduvad tegelikult publitsistlikkirjanduslikud žanrid. (Suni 2008)

Eesti Ajalehtede Liit toob välja ajalehtede põhitunnused:

- ajaleht on korrapäraselt (vähemalt kord nädalas / 50 numbrit aastas) ilmuv trükiväljaanne, millel on eraldi toimetuse, arvamuste pluralism ning toimetuse materjalide eristatus tasulistest. Toimetuse peab olema enda arvamustes vaba;
- ajalehe sisu iseloomustab funktsionaalne, žanriline ja temaatiline mitmekesisus,

materjalide uudislikkus ning avalikkust huvitav ainestik;

- ajaleht on kirjalik infoallikas päevakajaliste sündmuste kohta, mis on seotud avalike asjade, rahvusvaheliste küsimuste, poliitika, kultuuri ja muude selliste teemadega. Ajaleht võib sisaldada pildilist materjali ja reklaami;
- ajaleheks ei peeta vaid reklaami ja/või kuulutusi sisaldavat perioodiliselt ilmuvat trükiväljaannet ning riigiasutuse, kohaliku omavalitsusorgani või ettevõtte infolehte.

(Eesti Ajalehtede Liit 2005)

2. SISUANALÜÜS

Urvaste Valla Leht on kaheksaleheküljeline vallaleht, mis kajastab peamiselt Urvaste valla ja valla inimestega seotud sündmusi. Vähesel määral saab lehest üleriiklikku ja Võru maakondlikku infot.

Valla leht on ilmunud alates 1994. aasta juunist. 1994.–2003. aastal ilmus leht 3–4 korda aastas. Leht oli igal kuul kaheksaleheküljeline ja A4-formaadis. Lehe koostaja oli Urvaste Vallavalitsus, kirjastatud oli leht Wõrumaa Teatajas ning trükitud oli ASi Täht trükikojas. 2004. aastal ilmus leht seitse korda aastas. See oli erineva mahuga, ulatudes 8 leheküljest 16 leheküljeni. Ka siis oli valla leht A4-formaadis. Lehe toimetaja oli Margus Konnula ning leht oli trükitud OÜ Tartumaa Trükikojas. Alates 2005. aastast ilmub leht üks kord kuus. 2008. aasta maini oli vallaleht erineva mahuga, varieerudes 8–12 leheküljeni. Ka sel ajal oli lehe toimetaja Margus Konnula ja trükikoda OÜ Tartumaa Trükikoda. 2008. aasta juunist on valla lehel kindel maht, kaheksa lehekülge. Toimetaja oli Karille Bergmann, väljaandja Urvaste Vallavalitsus ning trükikoda Kalurileht. Alates 2013. aasta märtsist töötab toimetajana Heli Kuulmets, lehe maht ja trükikoda on hetkel sama, mis varem.

Esilehel on tavaliselt kaks uudislugu, augustis on esilehel ka 1. klassi minejate nimed ning detsembris tagasivaade lõppevale aastale. Lisaks on esilehel ülevaade sisust. Teine lehekülge on vallavalitsuse ja volikogu informatsiooni päralt. Peale selle võib teiselt leheküljelt leida muud informatsiooni ja vallavalitsusega seonduvate inimeste kontaktandmeid. Kolmandal, neljandal ja viiendal leheküljel on muud uudised, olgu nendeks maakondlikud, riiklikud ja vallasisesed lood või teated. Peaaegu igast lehest leiab lühiartikleid Kuldre kooli ja Kuldre lasteaia tegemistest. Kuuendal ja seitsmendal leheküljel on tavaliselt reklaam ja mõnikord ka ürituste loetelu. Kaheksas lehekülge on peaaegu alati kirikuteadete, kuulutuste, õnnitluste, ürituste ja reklaami päralt. Samast võib ka leida sündinute ja lahkunute nimed.

Sisuanalüüs tehti ajalehtede põhjal, mis ilmusid 1994. aasta juunist 2013. aasta märtsini.

2.1. TEEMAD LEHES AASTATEL 1994–2003

Aastatel 1994–2003 ilmus Urvaste Valla Leht kolm kuni neli korda aastas. Esimeste aastate vallalehtedes on välja toodud seadusi, meeldetuletusi või üleskutseid. Esimeses numbris tehti tagasivaade kodukandi ajaloole. Lehes tutvustati vallavalitsuse töötajaid, komisjonide ja volikogu liikmeid. (Lisa 1, Lisa 2) (Bergmann 2009)

2003. aasta vallalehtedes oli peamiselt 8–9 artiklit. Enamasti on kirjutatud inimestest ja nende saavutustest. On ka volikogu informatsiooni. Kuulutusi ja teateid on vaid üksikuid. (Lisa 3)

Teemad, mida kajastati Urvaste Valla Lehes 1994–2003. aastatel, olid Urvaste kihelkonda puudutavad uudised. Näiteks kajastati selles rubriigis kihelkonna hetkeolukorda ehk seda, kui suur on kihelkond, suuremad tööandjad, talude arv, koolivõrgustik, looduslik asend, rahvakultuuri tase, rahvamajade arv ja kultuurilised tegevused. Samuti kajastati selles rubriigis ka Urvaste kihelkonna tänapäevaga seotud uudiseid ja sündmuseid, näiteks kihelkonnapidu.

Rubriigis „Uhtjärve jooks“ kajastati jooksu võitjaid ja kõigi osaliste tulemusi. Uue-Antsla kalakasvanduse ajaloo rubriigis kirjutati kalakasvanduse ajaloo kohta ja ka mälestusmärgi avamisest.

„Sünnid“, „Surmad“ ja „Õnnitlused“ – neis kajastati teatud ajavahemiku sünnipäevalapsi (alates vanusest 50), surnud vallainimesi, ning uusi ilmakodanikke.

Kuulutuste ja ürituste rubriigis võis leida toimuvate ürituste reklaami ning vallakodanike ja vallavalitsuse kuulutusi.

Veel kirjutati politseikroonikat ja avaldati perearsti infot. Urvaste Valla Lehest võis leida ka vallavalitsuse uudised ja kirjutisi ning volikogu tööd puudutavat informatsiooni. Näiteks kirjutati Urvaste vallavolikogu otsustest ja määrustest, vallavanema tagasivaatest möödunud aastale, Urvaste vallavalitsuse vallavara müügist, Urvaste vallavolikogu liikmete deklaratsioonide andmetest ning tutvustati valla üldplaneeringut.

Vallalehes kirjutati päevapoliitilistel teemadel, seltsitööst, raamatukogudest, Kuldre kooli ja lasteaia tegemistest, Urvaste hariduselust ja koolilõpetajatest, ei puudunud ka arvamused. Lehes leidis persoonilugusid ja konkursi „Kaunis kodu“ osalejate lugusid. Näiteks said vallalehes sõna Siiri Sisask ja Andrus Värnik. Igas lehes oli kirikuteadete rubriik, kus anti teada, millal toimuvad kirikus üritused ja jumalateenistused. Traditsiooniks oli jõuluajal väike

jõulumõtisklus Urvaste koguduse õpetajalt Üllar Salumetsalt. Urvaste Valla Lehest võis leida ka informatsiooni toetuste ja üle-eestiliste projektide kohta.

2.2. TEEMAD LEHES AASTAL 2004

Leht ilmus seitse korda aastas. 2004. aasta lehtedest võib leida palju kuulutusi ning teateid. Palju kajastatakse lugusid, arvamusi Ess-soost ning igas lehes on vähemalt üks artikkel spordist. 2004. aasta lehtedes on vähe kaasautorite artikleid.

Urvaste valla lehes kirjutati 2004. aastal päevakajalistel teemadel, näiteks oli tol ajal aktuaalne internet ja Ess-soo. Lehes kajastati vallamaja ja volikogu tööd puudutavaid uudiseid ning teadaandeid, määruseid, eelarveid, seaduseid, transporti puudutavat informatsiooni ning kirjutati ka valla uuest sotsiaalnõunikust. Vallalehest võis leida informatsiooni enesetäiendamise, õppimisvõimaluste, ettevõtluse ja toetuste kohta. Näiteks kirjutati Mainori kõrgkoolist ning PRIAst.

„Seda ja teist“, „Mitmesugust“, „Mõte“, „Teised meist“, „Ajalugu“, „Mälestus“ ja „Ülo Vooglaiu pärlid“ – need olid enamasti ainult 2004. aastal kajastatud rubriigid, mõningate rubriikidega jätkati ka hiljem. Näiteks rubriigis „Mõte“ räägiti ideest rajada Kuldresse Antsla muusikakooli filiaal. Rubriigis „Seda ja teist“ avaldati Kuldre kooli õpilase luuletus ning räägiti Pihleni külas seisnud hiiglaslikest oksahunnikutest. „Kirikuteated“, „Üritused“, „Õnnitlused“, „Sünnid“, „Surmad“, „Kuulutused, teated, uudised“, „Kontserdid“, „Kultuuriuudised“, „Politseiteated, must kroonika“, „Päästeameti lood ja teated“, „Haigekassa ja perearsti info“ – need on läbi aastate olnud põhilised vallalehe artiklid. Näiteks otsiti Urvaste Valla Lehe kaudu Kuldre koolile uut direktorit, kirikuteadetes kutsuti lapsi leeri.

Vallalehest ei puudunud ka sellised teemad nagu loodus, linnud-loomad, keskkond, talgud, kokkutulek, pidu, reis, persoonilood, meie omad mujal, kaunid kodud, aasta ema/isa. Urvaste Valla Lehes kajastati näiteks Peterburireisi, valla kaunimate kodude külastamist, Remnikul noortelaagris viibimist.

Vallalehe üks tähtis osa on alati olnud Kuldre kooli ja lasteaia ning Urvaste kooli uudised ja tegemised, spordiüritused ja -tulemused ning koolide lõpetajad, seltside, kodukandi ja MTÜ-de tegemised, raamatukogude lood ja informatsioon. Urvaste valla huviväärsusi on esmakordselt kajastatud vallalehes 2004. aastal. Spordiüritustest, mida valla lehes kajastati, võib kõige tähtsamaks pidada Uhtjärve jooksu ning uudist, milles räägiti ühe Vaabina poisi tähtsatest tulemustest Eestis. (Lisa 4)

2.3. TEEMAD LEHES AASTATEL 2005–2013

Leht ilmus üks kord kuus. 2005. aasta lehtedes on kirjutatud spordist ja päevakajalistest teemadest. Näiteks räägiti valimistest, Urvaste mobiilimastist, kihelkonnapeost ning jäätmemajandusest. (Lisa 5)

2006. aasta lehtedes kajastati kooli tegemisi, spordisõnumeid, volikogu ja vallavalitsuse tegemisi. Lehest võis leida ka ristsõnu ning päevakajalisi teemasid, nagu vallavanema umbusaldamine ning interneti saabumine. 2006. aasta lehtedest võib leida persoonilugusid, artikleid nii meie valla kui ka mujalt pärit inimeste tegemiste ja saavutuste kohta. Kolmes (augusti-, novembri- ja detsembrikuu) lehes on ka Aarne Rubeni kirjutatud järjejutt „Kaks prohvetlikku anonüümkirja“. (Lisa 6)

2007. aasta lehtedest võib leida, nagu ka eelnevatel aastatel, volikogu ja vallavalitsuse informatsiooni ja tegemisi. Ei puudu õnnitluste, sündide, surmade, teadete ja kuulutuste rubriigid. Alates 2004. aastast kajastatakse õppeaasta parimaid Urvaste valla õppureid nii Kuldre koolist kui ka Antsla gümnaasiumist. 2007. aasta lehtedes oli kajastatud mitmel korral Pokumaa ehitust, Nõiariiki ning internetiuudiseid. Lehtedest võib leida ka Urvaste uudiseid vanadest lehtedest. (Lisa 7)

2008. aasta oli valla lehe jaoks kõmuline aasta, nimelt vahetus juunis toimetaja. Kuni juunini kajastati valla lehes Urvaste uudiseid vanadest lehtedest, Ess-sood, Nõiariiki, Pokumaad ning Urvaste vallast pärit olevate või seal elavate inimeste tegemisi ning saavutusi. Leida võib ka volikogu ja vallavalitsuse tööga seonduvaid uudiseid ning Urvaste valla haridusasutuste uudiseid, tegemisi ning teateid. (Lisa 8)

2008. aasta juunist kajastati valla lehes peamiselt Kuldre kooli ja lasteaia tegemisi. Igast lehest leiab väikese artikli ka vallavalitsuse ja volikogu tööst. Väike osa artiklitest on kirjutatud Urvaste valla lehe toimetaja poolt. Lehes on kajastatud Pokumaad, sisetööstust, mõtteid toetuste taotlemisest ning enesetäiendamise võimalustest. Alates septembrist on ajalehes rubriigid „Lapsesuu“ ja „Must kroonika“, võib leida ka artikleid arstide, politsei ja päästeameti tööst. (Lisa 9)

2009. aasta lehtedes kajastati samuti peamiselt Kuldre kooli ja lasteaia tegemisi. Räägiti ka valimistest, volikogu ja vallavalitsuse tööst, Pokumaast, Nõiariigist ja spordisaavutustest. Kuues lehes ilmus Kuldre raamatukogu juhataja jutt „Raamatust on abi“. 2009. aasta paistis silma toetuste taotlemise ning enesetäiendamise võimaluste informatsiooniga. Lehtedest ei puudunud teated, õnnitlused, sünnid, surmad, Urvaste vallast pärit ja siin elavate inimeste

saavutused ning tegemised, Ess-soo kaitsmise artiklid ning kirikuteated ja -lood. (Lisa 10)

2010. aastal kajastati kõigis lehtedes peamiselt Kuldre Kooli õpilaste, lasteaia, seltside ning MTÜ-de tegemisi. Vallavalitsuse ja volikogu tööst oli igas lehes artikleid eelnevate aastega võrreldes palju rohkem. 2010. aastal ei puudunud valla lehest ka artiklid Ess-soost ning Pokumaast, persoonilood, artiklid Urvaste vallas elavate inimeste kohta ja ristsõnad. Vähem oli kirjutatud enesetäiendamise ja taotluste saamise võimalustest, Nõiariigist ning politsei tööst. (Lisa 11)

2011. aasta lehtedes räägiti palju Kuldre kooli hoolekogutööst. Kuldre kooli, lasteaia, vallavalitsuse ja volikogu tegemistest oli võrreldes eelnevate aastatega vähem kirjutatud. Samas oli palju välja toodud uusi määruseid, korraldusi, otsuseid, toetusi, konkursse ning intervjuusid, näiteks uue Kuldre kooli direktoriga, Pokumaa tegevjuhiga, abivallavanemaga ning saate „Kodutunne“ võtterühmaga. (Lisa 12)

2012. aastal kajastati lehtedes palju noorte tegemisi. Võrreldes varasemate aastatega oli Kuldre kooli tegemistest vähem artikleid. Päevakajalistest teemadest oli kajastatud lehes rahvaloenduse ning elektrituru avanemise uudiseid. 2012. aasta lehed jäävad silma reklaamirohkusega, mõnes lehes oli reklaami ja teateid täis lausa kolm lehekülge. Lehtedes kajastati määruseid ning vallavalitsuse ja volikogu tööd. Ei puudunud ka spordisaavutused ja intervjuud. (Lisa 13)

2013. aasta jaanuari ja veebruari lehtedes kajastati peamiselt eesolevaid üritusi, noorte tegemisi, vallavalituse ja volikogu tööd, määruseid, tagasivaateid eelmisele aastale ning uusi õppimisvõimalusi noortele. (Lisa 14)

2005.–2013. aastani kajastati vallalehes selliseid teemasid nagu kirjad, mõtisklus, kuulutused, teated, üritused, õnnitlused, sünnid/surmad, tähelepanu, kirikuteated ja -lood, üritused, luuletused, ristsõnad, lapsesuu, ajalugu, kolmas Urvaste, päevakajalised uudised, loodus, roheline, mets, linnud-loomad, Tamme-Lauri tamm, keskkond, talgud ning haigekassa, perearstikeskuse, politsei ja päästeameti teated ning lood. Rubriigis „Kirjad“ kirjutati heakorrast ja jäätmemajandusest. Teema all „Kolmas Urvaste“ kirjutati artikkel Eesti Vabariigis olevatest Urvaste-nimelistest küladest. Selle perioodi päevakajalisemad teemad olid umbusaldatud vallavanemad ning Nõiariik ja Pokumaa.

Vallalehest võis leida palju persoonilugusid ja intervjuusid, kuid ei puudunud ka rubriik „Meie omad mujal“, arvamused, mõtisklused, aasta ema/isa, kihelkonnapidu, kokkutulek, pidu, reis, Pokumaa, Nõiariik, MTÜ-de, seltside ja kodukandi tegemised, uudised ja teated,

Urvaste tegemised, Uue-Antsla ja Uhtjärve küla uudised ja tegemised. Rubriigis „Meie omad mujal“ kirjutati Urvaste valla endistest ja praegustest elanikest, kes reisisid välismaal või tegelesid millegi huvitavaga. Urvaste Valla Lehes leidub näiteks lugu Urvaste kellamehest Rihost, Jaan Ellenist, Urvaste valla eakaimast mehest ning intervjuu Anis Arumetsaga.

Vallalehes kirjutati aastatel 2005–2013 ka täiendkoolitustest, võistlustest, konkurssidest, projektitoetuste taotlustest, põllumeestele vajalikust informatsioonist, raamatukogude tegemistest, sotsiaaltööst, vallavalitsuse ja volikogu tegemistest, valimistest, määrustest, seadustest, eelarvetest. Ei puudunud traditsiooniline aastalõpuartikkel vallavanemalt, kus ta vaatas tagasi lõppevale aastale.

Traditsiooniks oli Urvaste Valla Lehes kirjutada spordisündmustest ja -saavutustest, Kuldre ja Urvaste kooli ja Kuldre lasteaia tegemistest, Urvaste valla noortest ning koolilõpetajatest. Spordiuudistest olid levinumad Uhtjärve jooksu puudutavad artiklid, korvpalli ja talisporti kajastavad lood.

2.4. AJALEHTEDE SISU ERI AASTATE LÕIKES

Urvaste Valla Lehe sisu ei ole aastatega palju muutunud. Teemad on jäänud üldjoones samaks. Õnnitluste, surmade ja sündide rubriik on lehes alates 1994. aastast. Samuti on ka läbi aastate kirjutatud vallavalitsuse tööst, seadustest ja määrustest. Lehest ei ole puudunud kuulutused ja ürituste kajastamine.

Urvaste Valla Lehes on aastate jooksul vähenenud intervjuude osakaal ning andekaid Urvaste valla inimesi kajastavate artiklite arv. Algusaastatel kirjutati põhjalikult aasta ema ja isa valimistest ja tiitli saajatest ning ka kaunima kodu auhinna saajatest, kuid viimastel aastatel ei kajastatud seda peaaegu üldse. Tähtsamaks on hakatud pidama hoopis reklaame ning ürituste kajastamist, ja seda noori ning vanemaid inimesi puudutavate artiklite arvelt. Samas kajastatakse viimastel aastatel rohkem edasiõppimisvõimaluste, projektide ning toetuste kohta käivat informatsiooni.

Algusaastatel kajastati palju ka õpilaste tegemisi. Vahepeal muutus see teema peaaegu olematuks Urvaste Valla Lehes, kuid õnneks 2012. aasta lõpust alates kajastatakse jällegi kooliõpilaste tegemisi rohkem. Pigem on järjest vähenema hakanud spordisaavutuste ja -sündmuste reklaam ja kajastamine.

Aastate jooksul on muutunud Urvaste Valla Lehe välimus, kuid teemad on jäänud enamjaolt samaks. Viimastel aastatel on kasvanud reklaami ja teadete osakaal lehes ning oluliselt on vähenenud Kuldre kooli ja lasteaia uudised. Muutunud on ka artiklite pikkus: kui

varasematel aastatel olid üksikud pikad artiklid, siis viimastes lehtedes oli vähe lühikesi artikleid. Kui valla lehes kirjutas varasematel aastatel enamuse artiklitest valla lehe toimetaja, siis viimaste aastate lehtedes oli toimetaja poolt kirjutatud artikleid vähe.

3. KÜSITLUSTE TULEMUSED

Uurimistöös kajastuvad kahe küsitluse tulemused. Esimene küsitlus viidi läbi vallalehe toimetajate seas ja teine lugejate hulgas.

3.1. URVASTE VALLA LEHE TOIMETAJATE KÜSITLUS

Urvaste Valla Lehe toimetajad läbi aegade on olnud Rein Raudsepp, Aivo Männiste, Liina Valper, Margus Konnula ja Karille Bergmann.

Urvaste Valla Lehe toimetajatelt soovis uurimuse autor teada saada, missugune oli nende toimetamise ajal valla lehe koostamine protsess, kas nad omasid vastavat haridust ning kuidas tasustati tehtud tööd. Kokku oli küsimusi 16, millest kõik olid avatud küsimused.

Eesmärk oli küsitleda kõiki Urvaste Valla Lehe varasemaid toimetajaid, kuid ühendust sai nelja toimetajaga viiest. Kontakti ei õnnestunud saada Rein Raudseppaga, kes oli Urvaste Valla Lehe esimene toimetaja. Liina Valperiga sai töö autor ühendust, kuid ajakirjanikul oli käsil tähtajaline projekt ja sellega seoses ei olnud tal aega uurimistööküsimustele vastata. Ta soovitas kasutada temaga Urvaste Valla Lehe jaoks tehtud varasemat intervjuud. Üks küsitletutest ei vastanud kõikidele küsimustele.

Uurimistöökooostamise ajal vahetus Urvaste Valla Lehe toimetaja. Nüüdseks endine toimetaja Karille Bergmann andis ametikoha üle Heli Kuulmetsale.

3.1.1. Aivo Männiste

Aivo Männiste jõudis Urvaste Valla Leheni kunagise vallavanema Aino Villemi kaudu, kes palus tal astuda lehe kaastoimetaja ja abilise kohale. Ta toimetab lehte ligikaudu aasta (täpset aastaarvu ei ole võimalik määratleda, sest tolle aja lehtedes ei märgitud toimetaja nime). Tal puudus ajakirjanduslik haridus vallalehe toimetamiseks. See ei olnud Aivo Männiste jaoks põhitöö, vaid lisaülesanne. Põhitöö oli Uue-Antsla rahvamaja kunstilise juhi ametikoht. Vallalehe toimetamise eest ta tasu ei saanud.

Materjali vallalehe jaoks ei saanud Aivo Männiste kergelt, pidevalt tuli meelde tuletada ja paluda. Koostööd tegid näiteks vallavalitsus, Kuldre ja Urvaste kool, Uue-Antsla rahvamaja ja Urvaste kirik. Vallalehes kirjutati peamiselt eluolust vallas ja tegemistest ning vallavalitsuse

vastuvõetud otsustest ja seadustest. Vallalehe toimetajana kirjutas Aivo Männiste ise vähe artikleid, enamused olid teiste kirjutatud. Aivo Männiste lõpetas vallalehe toimetamise, sest toimetaja vahetus.

Lehe toimetamine käis enam-vähem samamoodi nagu praegugi. Materjalid koguti teatud päeval kokku, Aivo Männiste ja Aino Villem vaatasid materjalid üle ning viisid Võru trükikotta, kus proovisid koos küljendada ja paigutada. Koostöös Kuldre sidejaoskonnaga ja kohalike postimeestega jõudis leht postkastidesse. (Männiste 2013)

3.1.2. Liina Valper

Murdosa valla lehe numbritest ei ole sündinud Liina Valperi mõtetest ja teost. Kahjuks on tal alles vaid üksikud lehenumbriid, seepärast ei sõanda ta väga täpselt nimetada lehe teo algust ja lõppu. Oletatavasti toimetas Valper lehte 1990ndate teisest poolest kuni 2004. aastani (täpset aastaarvu, millal Liina Valper hakkas lehte toimetama, ei ole võimalik määratleda, sest tolle aja lehtedes ei märgitud toimetaja nime).

Liina Valper nimetas Urvaste Valla Lehe toimetamist abitööks. Põhiline töö oli Võrumaa Teatajas. Vallalehe toimetamise eest sai ta tasu, sest Urvaste vallavalitsus maksis Võrumaa Teatajale. Lehe lõppu oli märgitud väljaandjana Urvaste Vallavalitsus ning trükitud oli leht trükikojas Täht.

Vähemalt alguses ilmus neli lehenumbrit aastas ehk kord kvartalis: märtsis (kevade tulek, lihavõtted), juunis (jaanipäev), septembris (kooli algus) ja detsembris (jõulud). Leht ilmus samas formaadis, mis praegugi. Leheküljele mahtus tavaliselt kaks-kolm lugu. Toimetaja püüdis lehte muuta elavamaks fotodega, vahel kasutas maakonnalehe pilte. Mingil ajal hakkas vallaleht avaldama värvipilte, mis andsid lehele rõõmsa ja piduliku näo.

Leht kajastas elu vallas oma mitmekesisuses. Ametlikumat poolt esindasid lehes mitmesugused otsused, kirjutisi ilmus maa- ja metsareformist, sotsiaaltööst, kooli- ja kultuurielust ning muidugi ka toredatest inimestest. Meeles on selle sajandi algusotsas toimunud kohalike omavalitsuste valimised, oli särinat, aga vastaspoolel suutsid säilitada tasakaalukuse. Tookord võitis valimised uus nooruslik tulija Res Publica.

Liina Valper meenutab seda aega ja inimesi, kes vallalehe käekäigu eest seisis, hea tundeaga. Koostöö sujus tal toonaste vallavanemate Aino Villemi ja Rain Ruusaga. Kaasa löid ka vallaametnikud, igauks vastavalt oma tööloigule. Järgnevalt mõnedest autoritest: Rolf Kiitsak kirjutas talupidamise probleemidest, Riina Ermel raamatukogust ja Urvaste kirjanikest, Evi Zirk huvitavatest inimestest, kirikuõpetaja Üllar Salumets usupühadest,

konstaabel Klaar hoolitses „Musta kroonika“ eest, Contra poetas sekka mõne lustaka värssi. (Valper 2009)

3.1.3. Margus Konnula

Margus Konnula toimetas vallalehte neli ja pool aastat, 2004–2008. Margus jõudis Urvaste Valla Leheni oma ajakirjandusliku kõrgharidusega abikaasa Airi Hallik-Konnula kaudu, kellele tollane vallavanem Kurmet Mürsepp tegi ettepaneku vallalehte toimetama hakata. Tegemist alustasid nad koos, kuid pikapeale kujunes eestvedajaks just Margus Konnula. Airist sai asendamatu nõuandja ja ka paljude lugude kirjutaja.

Vallalehe jaoks materjali kogumiseks tuli silmad ja kõrvad lahti hoida. Kõik, mida sai lugeda internetist, kuulda vallamajast või küla pealt, võeti luubi alla. Lugusid kirjutati nii, et kõik võimalikud vaatenurgad oleksid esindatud. Kirjutati ka portreelugusid. Tavaliselt ilmus vallalehes pikem lugu ka Aasta Emast ja Isast ning nende peredest. Konnula eestvedamisel seati sisse juhtkiri, mida alguses kirjutas ta koos oma abikaasaga, vahepeal kirjutasid ka vallavanem ja volikogu esimees. Valimisjärgsel aastal otsustas ta, et kõik 11 volikogu saadikut võiksid aasta jooksul sõna saada ning jõulunumbris kirjutaks kirikuõpetaja. Enamus ka said, kuid oli ka neid, keda tuli selleks sundida ja artikli tegemisel aidata. Palju ringi liikudes kohtus Konnula mitmete inimestega, kellel oli mälestusi Urvastest, Konnula andis need lood kohalikule rahvale edasi vallalehe kaudu. Kui vaja oli, käis ta ka Tallinnas lugu tegemas. Külastades Jaan Ellenit, oli ta arvatavasti esimene võrumaalane, kes tal tolles majas külas käis ja ilmselt ka viimane, sest mõni kuu hiljem sai Jaan Elleni elutee otsa. Mitmetega, kellega Margus Konnulal mõlkus meeles intervjuu teha, jäigi see lõpuks siiski tegemata.

Lehe ilmumissagedus oli enne Margus Konnulat väga kaootiline. 2003. aastal ilmus vaid kaks numbrit. Kokku oli kümne esimese aasta jooksul ilmunud 36 numbrit. Esimesel aastal andis ta välja kuus numbrit. Samal ajal sai selgeks, et selline graafik jääb aja nõuetele jalgu. Sellest ajast, kui vallaleht sai eelarvest raha juurde, on lehte ilmunud 12 numbrit aastas. Tarvastu Valla Lehe eeskujul pandi Urvaste Valla Leht tellimiskataloogi, et lehte saaksid lugeda ka need, kes Urvaste valla territooriumil ei ela. Tellijaid tuli esimesel kuul 23. Selleks ajaks, kui Margus lõpetas lehe toimetamise, oli tellijaid kogunenud 50.

Lehe jaoks materjali kokku saamine oli Margus Konnula arvates üks närvide mäng. Pidevalt oli materjali, mis ei laekunud õigeaks ajaks ja kui ta oli juba mõne teksti maha kandnud ja lehe kokku pannud, siis see lugu ikkagi tuli, ning kõike pidi hakkama uuesti kokku sobitama. Kõike seetõttu, et toimetaja ei tahtnud ühtki kaasautorit solvata ja ega neid

liiga palju olnud ka. Kõige naljakamaks pidas Margus Konnula seda, et tihti ei saadud vallamajast volikogu ja vallavalitsuse infot kätte, kuigi selle edastamine oleks justkui vallalehe esimene funktsioon. Kokkuvõttes tuli tal vallalehe jaoks materjali tublisti ning õnneks lubas eelarve mõne lehe ka mahukama teha.

Kaastöid tegid seltsid, kool, lasteaed, rahvamaja. Kõik kirjutasid ikka omadest tegemistest. Kooli puhul oleks Margus Konnula siiski oodanud rohkem kaastöid õpilastelt, koolielu kajastasid peamiselt huvijuhid. Üks meeldivamaid üllatusi Margus Konnula arvates oli Tallinnas elav, aga Urvastest Maire Heibergi kodu lähedalt pärit olev Maimu Kruusamäe, kes saatis luuletusi, vahepeal mälestusi ja koostas ka Urvaste-teemalisi ristsõnu. Oli aeg, kui valiti ka iga numbri parim välisautori lugu, mida saab vaadata vallalehtede tagumise külje pealt. Mitmel puhul vürtsitas Margus Konnula lugusid arvamustega väljastpoolt. Nii on Urvaste Valla Lehes valla vapi teemal sõna saanud Navitrolla, kodulehtede kohta Heiti Kender ja paljud teised. Järjejutuna avaldas Margus Konnula ka Aarne Rubeni ajaloolise jutu, mille tegevuspaigaks Urvaste. Koos abikaasa Airiga kirjutasid nad lehele päris palju artikleid, ehk isegi üle poolte.

Vallalehes kirjutati kõigest, mis vallaga seostus. Inimestest, ettevõtmistest, ajaloost, mälestustest, probleemidest, mis jooksvalt vallas ette tulid. Esimestel aastatel oli üks põhiküsimusi, millal vallarahvas parema internetiühenduse saab. Läbi kõikide aastate oli Ess-soo kaitsmine see teema, mis lõpuks sai ka põhjuseks, miks Urvaste vald Margus Konnulaga töösuhte ära lõpetas.

Margus Konnula arvates mõjutas/kontrollis võimul olev vallavalitsus ja volikogu lehes ilmuvat. Lisaks mainis ta, et sõdimist oli nendega parasjagu, kuid lõpuks midagi avaldamata vist siiski ei jäänud. Kuivõrd olid nad Airiga kohalikel valimistel valimisliidu Roheline Urvaste nimekirjas, siis süüdistati neid muuhulgas ka selles, et nad kirjutavat põhiliselt „omadest“, mis aga oli Margus Konnula arvates puhas lahmimine ja ei vastanud tõele. Volikogu esimees kutsus ellu niinimetatud „vallalehe toimetuse“, mis oli tegelikult kontrollorgan, kes pidi enne lehe trükkiminekut otsustama, kas kõik lood on kõlblikud. See toimetuse aga peaaegu ei saanudki kokku. Seda sellepärast, et palju materjali tuli viimasel hetkel ja toimetuse kokkusaamist korraldada oli neil üsna võimatu.

Vallalehe tegemine oli Margus Konnulale lisatöö. Samal ajal tegeles ta paljude teiste asjadega: kirjutas luuletusi, stsenaariume, juhtis televisioonis saateid ja käis ette kandmas oma luuletusi. Tal polnud lihtne vallalehte oma tegemiste vahele paigutada, aga siiski tundus see ta

jaoks nii oluline, et seda ei saanud hoolimata sellest, et aeg-ajalt pigistas see töö ta sidrunina tühjaks, nii lihtsalt nurka heita. Konnula julgeb öelda, et koos abikaasa Airiga tegi ta seda tööd suure sisemise põlemisega.

Vallalehe toimetamise lõpetas Margus Konnula selle tõttu, et surve oli lõpuks nii suur, et ta ei suutnud enam jätkata. Tal polnud enam kindlustunnet, et saab järgmisel kuul tellijatele lehte pakkuda ning otsustas siis ise ära lõpetada. Samal ajal langetas ka vallavolikogu otsuse koostöö lõpetada.

Tagasiside vallaelanikelt oli peamiselt siiski positiivne. Kiideti väga palju, ja see oligi see, mis sundis teda tööd aina jätkama. Iga vea pärast sai ta samas ka palju kriitikat, mille taga oli siiski suuremas osas poliitiline kihutustöö.

Teekond toimetamise algusest kuni postkastideni algas sellega, et jälgiti kuu aega, kus midagi toimub, kelle käest lugusid võiks tellida ja vaikselt nokitseti koguaeg kirjutada. Päeval, mil oli tähtaeg, algas jaht neile lugudele, mis polnud veel laekunud. Oli ka palju selliseid lugusid, mida sai kirjutama hakata alles siis, kui saada oli võimalikult värske info. Lugude tagaajamine, enda lugude lõpuni kirjutamine ja lehekülgedele sobitamine jätkus. Trükikojas tehti küljendus, mida sai järgmise päeva õhtul või ülejäämise hommikul veel üle vaadata. Kiirelt tuli operatiivsed parandused trükikotta saata, et valmis lehed õigel ajal sidejaoskondadesse ja tellijate postkastidesse jõuaksid.

Lehe tiraaž oli Margus Konnula toimetamise ajal 700 eksemplari, millest 550 läks tasuta valla postkastidesse. Ülejäänud tellijatele, üksikmüüki ja raamatukogudesse.

Vallalehe toimetamise eest tasu paistis kõrvalseisjale üsna suur summa. Seda seetõttu, et igal kuul vallavalitsusele esitatud FIE-arve sisaldas ka kõiki väljaandmisega seotud kulusid: trükk, transpordikulu, telefonikõned, Eesti Posti teenustasu lehtede laialijagamise eest.

3.1.4. Karille Bergmann

Karille Bergmann toimetas Urvaste Valla Lehte neli aastat ja seitse kuud, 2008–2013. Temast sai vallalehe toimetaja praktiliselt üleöö. Arvatavasti juunis 2008. aastal tekkis vallavalitsusel poliitiline probleem Margus Konnulaga ja toonased võimulolijad helistasid ja küsisid, kas ta oleks nõus lehte toimetama. Otsustamiseks anti umbes pool tundi.

Materjali vallalehe jaoks saatsid valla allettevõtete ning seltside töötajad ja liikmed. Lisaks hoidis ta ka ise silmad-kõrvad lahti ja kui keegi esindas valda väljaspool vallapiire, siis võimalusel sai ka sellest nupuke lehte. Materjale saatsid ka politsei ja päästeamet. Vallavanemat ja volikogu liikmeid kirjutama saada ei õnnestunud, kuid traditsiooniline oli

lihavõteteks ja jõuludeks jutuke kirikuõpetajalt.

Leht ilmus kord kuus, viimase täisnädala neljapäeval. Materjali kokkusaamisega oli Karille Bergmannil raskusi pidevalt. Lood saabusid viimasel hetkel ja teinekord isegi sellest hiljem. Tavaliselt ootas ta ära väljast tulevad materjalid, ja kui oli näha, et leht neist täis ei tule, siis kirjutas ka ise või otsis internetist urvastelaste saavutusi. Lehe kokkupanekul olidki tähtsuselt esikohal valla seest tulnud artiklid ja alles siis mujalt tulnud.

Kaastöid tegid Urvaste Külade Selts, Urvaste EELK koguduse õpetaja Üllar Salumets, Riina Ermel, noorsöötõtaja Anita Tretjak, valla sotsiaalnõunik, harvem Kuldre kool, Uue-Antsla rahvamaja ja teised. Koolist oleks ta oodanud rohkem laste tegemisi kajastavaid artikleid, huvijuht saatis vaid lühikokkuvõtte veerandi jooksul toimunust. Ise kirjutas toimetaja artikleid üsna vähe – peamiselt siis, kui materjali kokku ei saanud. Enda kirjutatud artiklitega oli see probleem, et ta ei märganud oma trüki- ja kirjavigu.

Ajakirjanduslikku haridust Karille Bergmannil pole, siiski on ta läbinud paar vallalehe toimetajatele suunatud koolitust.

Vallalehe peamised teemad olid kuu jooksul toimunud üritused ja sündmused, sport, urvastelaste suuremad saavutused, tähtsamad teated vallamajast ja volikogu kokkuvõtted. Kaks kuni kolm lehekülge olid kuulutatud koolitustest ja projektitaotlemise kohtadest.

Võimul olev vallavalitsus ja volikogu lehes ilmuvat enamasti ei mõjutanud ega kontrollinud. Mõnel üksikul korral juhiti mõnele artiklile tähelepanu. Rohkem mõjutamist oli eelmise vallavalitsuse ja volikogu koosseisu ajal. Kui oli oht, et lehe ilmumissagedust vähendatakse, lõpetati Eesti Postiga lehetellimise lepingud (tellijaid oli toona 30 ringis). Sügiseste valimiste järel taastas uus vallavanem oma meeskonnaga kiirelt lepingud ja leht jätkas sama intervalliga ilmumist. Samuti oli eelmiste volikogu valimiste ajal juhus, kus ei usaldatud toimetajale valimisliitude ja erakondade valimisplatvorme, sest ka ta ise kandideeris. Siis saadeti need platvormid otse trükikotta. Ette oli antud 2000 tähemärki artikli pikkuseks. Kui ta oli materjalid ära saatnud, tuli trükikojast kiri, et materjal ei mahu ajalehte. Kuidas ei mahu? Tuli välja, et üks erakond saatis platvormi, milles oli 2000 sõna. Eks nad siis asusid öösel oma platvormist kärbitud versiooni tegema. Leht õnneks jõudis kenasti postkastidesse.

Toimetamine oli Karille Bergmannile lisatöö. Alguses tegi ta seda Pokumaal töötamise, hiljem õmblemise ja muu käsitöö kõrvalt.

Toimetamise lõpetas ta sellepärast, et asus 2012. aasta sügisel õppima Tartu Ülikooli

avatud ülikooli ning õppesessioonide ajad hakkasid kokku langema lehe toimetamise ajaga. Sel moel muutus töö väga keeruliseks. Tööd tuli teha õhtuti, sest päeval olid loengud ning sageli oli ööbimiskohas probleeme ka internetiga. Teine põhjus oli muidugi see, et materjalide kokku saamine oli raske.

Tagasiside vallaelanikelt oli nii positiivne kui ka negatiivne. Teinekord polnud toimetaja neis asjades süüdigi, mille eest kriitikat sai. Näiteks sünnipäevade eest, mis kas ilmusid lehes või ei ilmunud. Oli neid, kes kirjutasid või helistasid talle otse ja ka neid, kes helistasid valda või vallavanemale.

Protsess lehe toimetamise algusest kuni postkastideni algas kuu vältel toimuva jälgimisega. 14–15 päeva enne lehe postkastidesse jõudmist postitas Karille oma kontaktidele meili meeldetuletusega, et ootab lehe jaoks materjale. Lehe materjale ootas ta järgmise nädala kolmapäevaks. Seega oli aega enamasti umbes nädal. Neljapäeviti toimetati ta artikleid ja märkis üles tähelepanekohaste arvude artikkelis. Seejärel tuli artiklid kaheksale leheküljele ühtlaselt ära jaotada. Neljapäeva kesköö paiku saadeti materjalid trükikojale, kust reedel või laupäeval tuli küljendatud leht kontrollimiseks. Üle oli vaja vaadata paigutus, õigekiri, poolituste õigsus ja nii edasi. Seejärel tuli anda trükikojale tagasiside vajalike paranduskohtade osas. Mõnikord piisas ühest parandusest, aga tuli ette ka neid kordi, kui teha tuli 2–3 parandust. Lehed trükiti pühapäeval ja kolmapäevaks jõudsid lehed Paidest Võru postkontorisse, kust nad neljapäeva hommikul jõudsid Antslasse ja sealt edasi juba lugejate postkastidesse.

Karille Bergmanni toimetamise ajal oli Urvaste Valla Lehe tiraaž 700, millest umbes 560 läks tasuta valla postkastidesse ja umbes 30 tellijatele.

Vallalehe toimetamine polnud tasustatud ning vallavalitsusele tuli koostada arve. Karille Bergmann tegi seda FIE-na. (Bergmann 2013)

3.1.5. Toimetajate küsitluse vastuste analüüs

Urvaste Valla Lehe varasemad toimetajad tegid lehe toimetamist lisatööna, kõigil oli olemas põhitöökoht. Kaastööd tegid seltsid, Kuldre kool ja lasteaed, Uue-Antsla rahvamaja, vallavalitsus ning kirik, kuid oli ka teisi. Kahe viimase Urvaste Valla Lehe toimetaja ehk Margus Konnula ja Karille Bergmanni toimetamise ajal oli lehe tiraaž 700 eksemplari. Lehes kirjutati läbi aegade peamiselt samadest temadest: kooli tegemistest, vallavalitsuse ja volikogu tööst, olid kirikuteated, rahvamaja töö ja ürituste kajastused ning lood omakandi inimestest. Lehe toimetamine oli kõigil toimetajatel sarnane: koguti materjal, viidi või saadeti kirjastusse, küljendati, toimetati postkontorisse ning sealt jagasid postiljonid lehed

postkastidesse.

Urvaste Valla Lehe toimetamine oli toimetajatel lisatöö, kuid kõik ei saanud selle eest tasu. Näiteks Margus Konnula ja Karille Bergmann tegid lehe toimetamist FIE-dena ning koostasid vallavalitsusele arve, Liina Valperi töötasu maksis Urvaste vallavalitsus Võrumaa Teatajale. Aivo Männistel oli see lihtsalt lisaülesanne, mille eest ei saanud tasu. Leht oli kõigile vallaelanikele tasuta, kuid erinevate toimetajate ajal oli kogus, mida jagati vallaelanike postkastidesse, erinev. Margus Konnula toimetamise ajal said hakata Urvaste Valla Lehte tellima inimesed, kes elasid väljaspool Urvaste valda. Konnula toimetamise ajal oli tellijaid 50 ringis, kuid Karille Bergmanni toimetamise ajal oli lehe tellijaid umbes 30. Leht ilmus Liina Valperi toimetamise ajal neli korda aastas, Aivo Männiste ajal mõnel aastal ainult kaks korda aastas, Margus Konnula toimetamise esimesel aastal kuus korda ning hiljem juba kaksteist korda aastas, Karille Bergmanni toimetamise ajal ilmus leht kaksteist korda aastas ehk üks kord kuus.

Huvitav oli, et Margus Konnula ja Karille Bergmann olid mõlemad Urvaste Valla Lehe toimetajad umbes sama kaua ehk siis Margus Konnula neli ja pool aastat ning Karille Bergmann neli aastat ja seitse kuud. Vähemalt kolmel varasemal toimetajal ei olnud vastavat haridust valla lehe toimetamiseks ehk siis kõrgharidust ajakirjanduse erialal.

Küsitlusest tuli välja, et Margus Konnulat süüdistati kohaliku omavalitsuse valimiste ajal, kui ta kandideeris ka ise volikokku, et ta kajastab peamiselt oma valimisliidu tegemisi. Karille Bergmanni ei usaldatud kohalike omavalitsuse valimiste ajal edastama valimisliitude infot, sest ta kandideeris volikokku. Tundub, et kohalik omavalitsusorgan ei usaldanud ajalehe toimetajaid, kes peavad olema oma arvamustes vabad (Eesti Ajalehtede Liit 2005).

Urvaste leht on oma teemavaliku poolest sarnane tüüpilise vallalehega (nt Suni 2008). Ajaleht on kirjalik infoallikas päevakajaliste sündmuste kohta, mis on seotud avalike asjade (Eesti Ajalehtede Liit 2005) ja kohaliku kultuuriga. Intervjuudest selgus aspekte, mida võtta arvesse edasisel lehe toimetamisel: töö planeerimine, ajakasutus ja protsess, teemavalik, varasem kriitika.

3.2. LUGEJATE KÜSITLUS

Valimi koostamisel lähtuti põhimõttest, et vastajatena oleksid esindatud kõik vanuserühmad. Lugejate küsitlus viidi läbi kolmel moel. Esmalt avaldati küsitlus internetis Google Docsi abil, et saada vastuseid nooremate lugejate käest. Veel viidi küsitluslehed Uue-Antsla rahvamajja. Lõpuks avaldati küsitlus Urvaste Valla Lehes, et saada vastuseid vanematelt inimestelt, kes ei

käi rahvamajas ning kellel pole arvutit.

Küsitlusele vastas 35 inimest, lisaks tuli ka üks lugejakiri. Vastanute seas oli vähemalt üks inimene, kes ostab Urvaste Valla Lehte. Kõik sarnased vastused on jaotatud suurematesse rühmadesse.

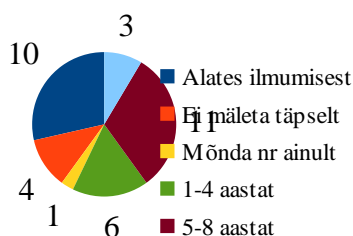
Küsitlus koosnes kuuest avatud küsimusest:

1. Kui kaua olete lugenud vallalehte?
2. Mis meeldib teile vallalehe juures?
3. Mis ei meeldi teile vallalehe juures?
4. Kui tihedalt peaks teie arvates ilmuma vallaleht?
5. Mis võiks olla kajastatud vallalehes? (Missugused teemad?)
6. Kui vallaleht ei oleks tasuta vallaelanikele, kas te siis telliksite lehte? Miks?

3.2.1. Lugejate küsitluse vastuste analüüs

Esimese küsimusega sooviti teada saada, kui kaua on lugejad vallalehte lugenud. Sellele küsitlusele vastasid kõik 35 vastajat. 11 vastanut 35-st on lugenud vallalehte 5–8 aastat. Alates vallalehe ilmumisest – see tähendab peaaegu 19 aastat – on lugenud vallalehte kümme vastanut. 1–4 aastat on lugenud vallalehte kõigest kuus vastanut. Kolm inimest, kes vastasid küsitlusele, on lugenud vallalehte 9–11 aastat. Üks vastanutest on lugenud ainult mõnda numbrit ja neli vallalehe lugejat ei mäleta täpselt, kui kaua nad vallalehte lugenud on. (Joonis 1)

Joonis 1. Küsimuse, kui kaua olete lugenud valla lehte, vastused inimeste arvu

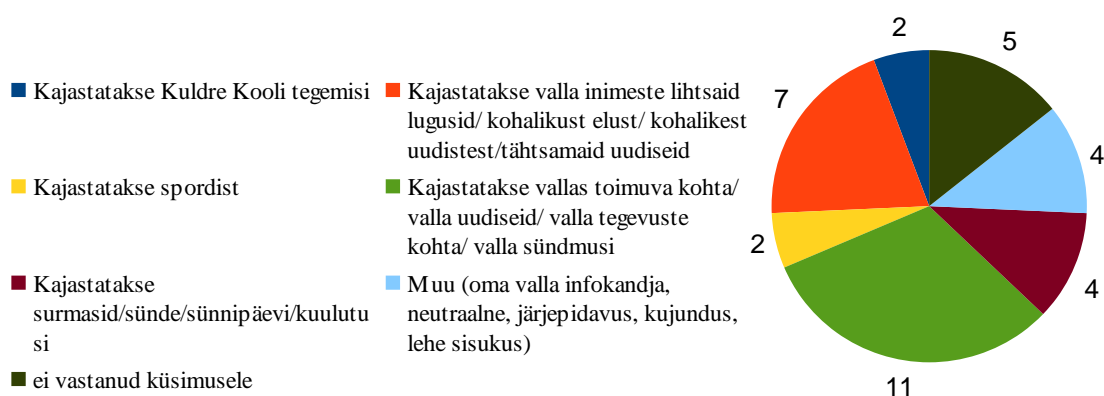
lõikes. (Bergmann 2013)

Teise küsimusega sooviti teada saada, mis meeldib vallalehe juures lugejatele. Sellele küsimusele ei vastanud viis inimest 35-st. 11-le vallalehe lugejale meeldib vallalehe juures see, et kajastatakse vallas toimuvat (valla uudiseid, valla tegemisi ja valla sündmusi). Siin mõeldakse valla all nii vallavalitsust kui ka valda üldiselt. Seitsmele vastanule meeldib vallalehe juures see, et kajastatakse valla inimeste lihtsaid lugusid, löike kohalikust elust, kohalikke uudiseid ja tähtsamaid uudiseid. Neljale vallalehe lugejale meeldib, et kajastatakse sünde, surmasid, sünnipäevi ja kuulutusi. Neljale vallalehe lugejale meeldib vallalehe kujundus, samuti ka see, et vallaleht on neutraalne, järjepidev, sisukas ning oma valla infokandja. Kahele vastanule meeldib, et räägitakse Kuldre kooli tegemistest. See, et kajastatakse sporti, meeldib samuti kahele lugejale. (Joonis 2)

Joonis 2. Küsimuse, mis meeldib teile valla lehe juures, vastused inimeste arvu lõikes.

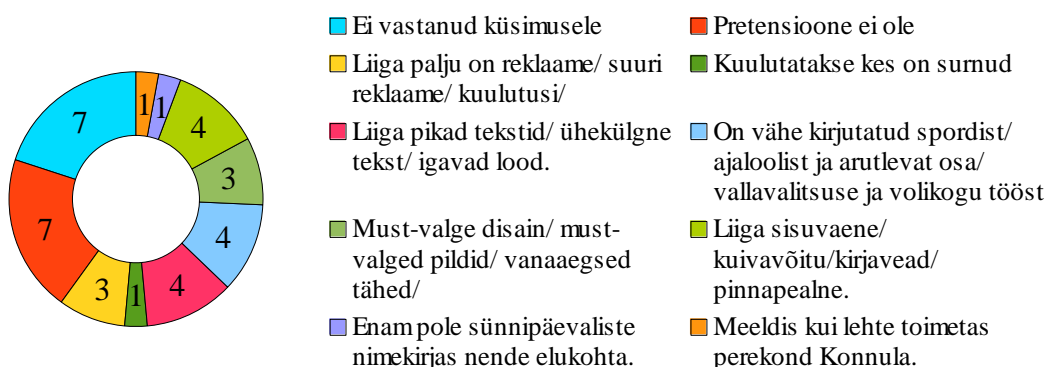
(Bergmann

2013)

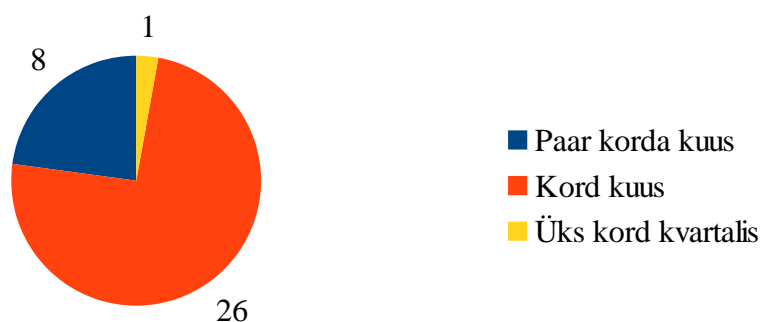

Kolmanda küsimusega sooviti teada saada, mis lugejatele vallalehe juures ei meeldi. Sellele küsimusele ei vastanud seitse inimest 35-st. Seitsmel küsitlusele vastanul ei ole vallalehe kohta pretensioone ehk nad on praeguse vallalehega rahul. Neljale vastanule ei meeldi, et tekstid on liiga pikad, ühekülgsed ja lood on igavad. Vallalehe juures ei meeldi neljale inimesele, et on vähe kirjutatud spordist, vallavalitsuse ja volikogu tööst ning ajaloolist ja arutlevat osa on vähe. Vallaleht on liiga sisuvaene, kuivavõitu, pinnapealne ning leidub kirjavigu – need ei meeldi vallalehe juures neljale inimesele. Kolmele vastanule ei meeldi, et vallalehes on liiga palju reklaame (suuri reklaame) ja kuulutusi. Mustvalge disain, mustvalged pildid, vanaaegsed tähed ei meeldi kolmele vastanule. Ühele vastanutest ei meeldi, et enam ei ole sünnipäevaliste juures välja toodud nende elukohti, samuti ei meeldi ühele vastanule, et kuulutatakse, kes on surnud. Ühele vastanule meeldis, kui vallalehte toimetas perekond Konnula. (Joonis 3)

Joonis 3. Mis ei meeldi teile valla lehe juures? Vastused inimeste arvu lõikes. (Bergmann 2013)

Neljanda küsimusega sooviti teada saada, kui tihedalt peaks lugejate arvates vallaleht ilmuma. Sellele küsimusele vastasid kõik 35 vastanut. 26 vastanut 35-st on rahul praeguse ilmumissagedusega ja arvavad, et vallaleht võiks ilmuda ka edaspidi kord kuus. Kaheksa vastanut arvas, et leht võiks ilmuda tihedamini ehk paar korda kuus, sest paljudel kordadel on info juba aegunud ja üritused toimunud. Üks vastanutest arvas, et leht võiks ilmuda üks kord kvartalis. (Joonis 4)

Joonis 4. Kui tihedalt peaks teie arvates ilmuma valla leht? Vastused inimeste arvu lõikes. (Bergmann 2013)

Viienda küsimusega sooviti teada saada, mis võiks vallalehes kajastatud olla. Sellele küsimusele ei vastanud neli inimest 35-st. Seitse vastanut arvab, et valla lehes võiks olla kajastatud kõik vallaga seonduv – valla ja kooli tegemised, volikogu töö, minevikus toimunud

sündmused ning rubriikidest õnnitlused, üritused ja sündmused. Kuus küsitlusele vastanud inimest arvavad, et valla lehes võiks olla kajastatud lood kohalikest elanikest, Urvaste vallas pärit inimestest või siis edukatest inimestest, kes on lõpetanud Kuldre kooli. Lugejad toovad välja, et Urvaste vallas on palju huvitavaid ja tegusaid inimesi, kellest võiks kirjutada. Viis inimest 35-st leiab, et praegused teemad sobivad: kui midagi põnevat on kajastada, siis sellest tulebki kirjutada. (Joonis 5)

Kaks inimest ei osanud öelda, mis võiks valla lehes olla kajastatud. Spordi kohta soovib lugeda kaks inimest. Kaks inimest oleksid huvitatud veel noortele suunatud ja sotsiaalset laadi infost ning kaks vastanut sooviks lugeda laiast maailmast kohalike teemadeni, seal hulgas valla läheduses toimuva kohta. (Joonis 5)

Üks vastanutest sooviks valla lehest lugeda krimiuudiseid. Võrumaa busside sõiduaegade ja piletite hindade kohata sooviks lugeda üks küsitlusele vastanud inimene. Kuulutuste ja teenuste pakkumisi sooviks lugeda samuti üks vastanu (mõned vastanutest tõid sama välja, aga teiste küsimuste kontekstis). Üks vastanutest arvas, et valla lehes võiks olla kajastatud maainimesele vajalike toetuste kohta infot. Reportaaže, veel rohkem intervjuusid ja lehepoolseid probleemipüstitusi sooviks lugeda üks inimene. (Joonis 5)

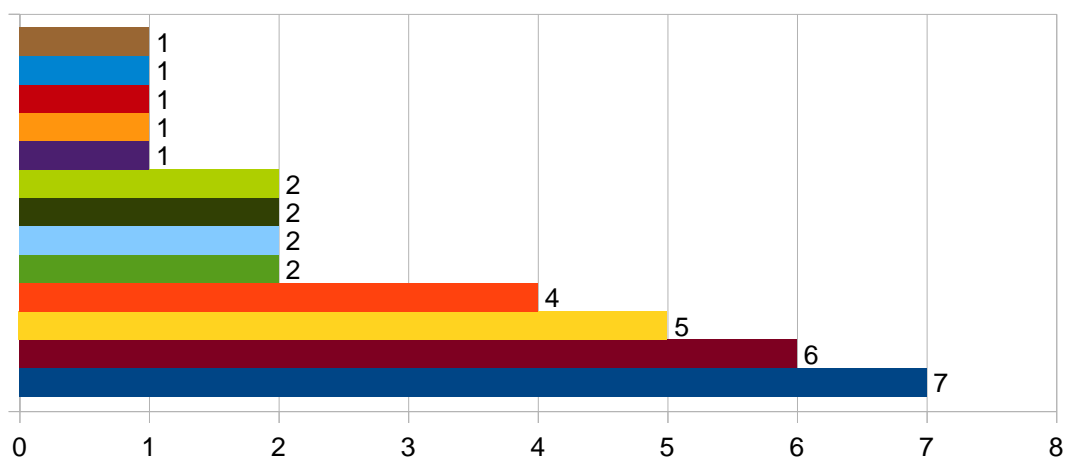
74-aastane valla lehe lugeja sooviks, et Urvaste valla sotsiaaltöötajad kirjutaks valla lehes, millist nõu, abi või teenust pakub vald vanadele ning korraldaks vanematele vallaelanikele kokkutulekuid ja nõustamist, kuidas vananeda ja üksi elades toime tulla, nii meeleolu kui ka igapäevaste töödega.

Joonis 5. Mis võiks olla kajastatud valla lehes? Vastused inimeste arvu lõikes.

(Bergmann

2013)

- Kõik vallaga seonduv(st valla ja kooli tegemised/volikogu töö/minevikus vallas toimunud/õnnitlused/üritused/sündmused)
- Kohalikest elanikest/ Urvaste vallast pärit inimestest lood
- Praegused teemad sobivad
- Ei vastanud
- Sport
- Laiast maailmast kohaliku teemani(k.a valla läheduses toimuv)
- Noortele ja sotsiaalset laadi infot
- Ei oska öelda
- krimiuudised
- Võrumaa busside sõiduajad ja piletite hinnad
- Kuulutused/ teenuste pakkumised
- Maainimestele vajalikud toetuste info
- Reportaaže/intervjuusid/lehepoolseid probleemi püstitused

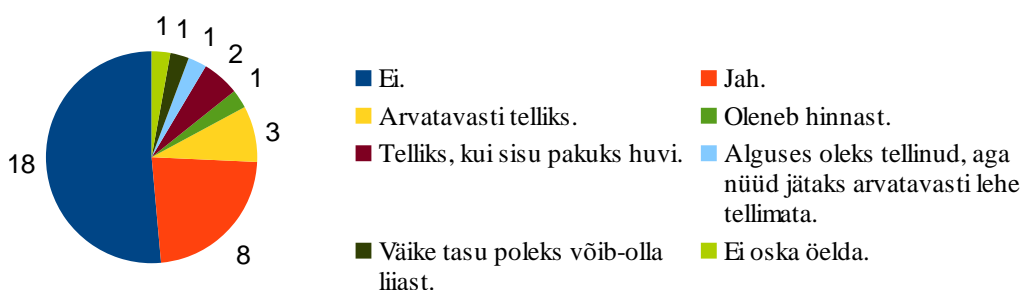

Viimase küsimusega sooviti koos põhjendusega teada saada, kas vallalehe lugejad telliksid vallalehte, kui leht ei oleks vallaelanikele tasuta. Sellele küsimusele vastasid kõik 35 vastanut. 18 vastanut ei telliks vallalehte. Põhjenduseks toodi, et leht ei ole piisavalt atraktiivne, võiks olla sisukam, pole piisavalt kättesaadav, lehte loetakse vähe. Arvati, et seal kajastatav info pole eriti vajalik. Toodi välja ka rahapuudus. Kaheksa vastanut telliksid vallalehte. Põhjuseks toodi uudishimu, samuti leiab sealt põnevat lugemist ja infot, tahetakse olla kursis oma vallas toimuvaga. Kolm inimest arvatavasti telliks, sest soovitakse olla vallas toimuvaga kursis. Kaks vastanut telliks vallalehte, kui sisu pakuks huvi. Üks vastanutest ei oska öelda, kas ta telliks lehte või mitte. Ühe vastanu puhul sõltuks tellimine hinnast. Samuti vastas üks lugejatest, et alguses oleks ta lehte tellinud, aga nüüd jätkaks ta arvatavasti siiski lehe tellimata. (Joonis 6)

Väike tasu poleks võib-olla isegi liiast, arvas üks vastanutest. Ta lisas ka, et siin tekiks küsimus, kes hakkaks tellimusi vormistama ja kui palju soovib see inimene palka saada. Kes sõidaks kõik vallaelanikud läbi, et keegi soovijatest ilma ei jääks? Mis juhtuks siis, kui külastataval ei ole momendil raha? Vallaleht on praegu see, mis seob elanikke oma vallaga. Seda eriti vanemaealiste seas, sest nooremad saavad ka netist kohalikke uudiseid lugeda. On olnud kuulda mõte edaspidi anda vallalehte välja koos Antsla vallaga – isiklikult on ta selle vastu. See lugeja on tulnud vallast, kus selline süsteem toimib. See on Ida-Harjumaa Sõnumitooja, mis on Anija, Kuusalu, Raasiku valla ja Loksa linna ühisleht. Peale esimest tellimist jäi see ka tema viimaseks ja ta ei tea ühtegi oma tuttavat, kes lehte telliks. Ajaleht muutus poliitikute mudamaadluse kohaks ja lehest võis teada saada ainult sellest, mis juba toimunud. Tellimishind oli aastas üle 30 euro, kvartalikaupa tellides üle 35 euro. Et sundida

Joonis 6. Kui vallaleht ei oleks vallaelanikele tasuta, kas te siis telliksite lehte?

Vastused inimeste arvu lõikes. (Bergmann 2013)

inimesi tellima, saab netist lugeda vaid vanu ajalehti. (Joonis 6)

Urvaste Valla Lehe lugejad on üldiselt valla lehega rahul, kuid kui leht oleks tasuline, siis enamik inimesi ei telliks seda. Küsitlusest tuli välja, et lehe lugejad sooviksid Urvaste Valla Lehest lugeda neid teemasid, mida siiani kajastatakse või on varem kajastatud, näiteks kõike vallaga seonduvat, lugusid kohalikest inimestest ning mujal valdades toimuvatest üritustest. Lugejad arvavad, et vallas toimuva kajastamine meeldib neile. Ei meeldi, et kirjutatakse vähem spordist, volikogu ja vallavalitsuse tööst ning Urvaste valla ajaloo. Lugejatele ei meeldi vallalehe liiga pikad artiklid ning mustvalge disain. Lehe lugejate arvates võiks see ilmuda ka edaspidi üks kord kuus, sest muidu ei ole lehest loetav informatsioon enam nii värske.

Lehe toimetamisel peaks igati arvesse võtma lugejate soove, sest küsimusele, kas nad telliks valla lehte ka siis, kui see oleks tasuline, vastas enamus eitavalt, põhjuseks toodi, et leht ei ole atraktiivne. Seega peaks tegema lehe atraktiivseks kõigile lehe lugejatele, et leht saaks ilmuda ka edaspidi. Tuleks kajastada ka seda, mis lugejatele meeldib, näiteks uudiseid spordi ja vallaelanike kohta, kooli ja volikogu tegemisi, lugusid kohalikest inimestest. Lehes olevad uudised ja artiklid peaks muutma lühemaks ning reklaamide osakaalu vähendama. Muuta tuleks ka lehe kujundust, näiteks asendada mustvalged pildid värvilistega.

KOKKUVÕTE

Käesolev töö käsitles Urvaste Valla Lehe toimetajate mälestusi seoses valla lehe toimetamisega ning keskendus Urvaste Valla Lehe 1994.–2013. aasta numbrite sisuanalüüsile ning lugejate seas läbi viidud küsitluste tulemuste analüüsile.

Töö eesmärk oli välja selgitada Urvaste Valla Lehe lugejate arvamus lehest ning ettepanekud; toimetajate mälestused seoses lehe toimetamisega; samuti teemad, mis on valla lehes kajastatud. Selleks küsitleti Urvaste Valla Lehe lugejaid ja toimetajaid ning uuriti, milliseid teemasid ja rubriike kajastab Urvaste Valla Leht.

Küsitlustele vastuste saamine oli kohati raske. Toimetajatega oli keeruline ühendust saada ning hiljem ei laekunud loodetud ajaks kõik vastused. Lugejate küsitluse vastused sai kätte kolme kanalit kasutades: internetiküsitlus, Uue-Antsla rahvamajja viidud paberkandjal küsitlus ning Urvaste Valla Lehes avaldatud küsitlus. Lugejate küsitlusele vastuste saamine oli lihtsam, sest abiks olid Urvaste valla raamatukogu juhatajad.

Toimetajate küsitluse vastuste analüüsi tulemusel selgus, et lehe toimetamine on algusest

lõpuni olnud peaaegu samasugune. Vahe seines eri toimetajate puhul lehe tiraažis, lehe ilmumise sageduses ning lehes olevate artiklite kirjutamises – mõni toimetaja kirjutas ise rohkem. Koostööd tegid samad asutused ning inimesed. Sarnane oli kõigi toimetajate puhul lehe toimetamine lisatööna, vaid kaks toimetajat said selle eest tasu, esitades FIE-na arve vallavalitusele. Üks toimetaja ei saanud lehe toimetamise eest tasu. Intervjuudest selgus aspekte, mida võtta arvesse edasisel lehe toimetamisel: töö planeerimine, ajakasutus ja protsess, teemavalik, varasem kriitika.

Lugejate küsitluse analüüsi tulemusel selgus, et enamus lugejaid ei telliks Urvaste Valla Lehte, kui see oleks kõigile tasuline, sest praegune leht pole ei väliselt ega sisuliselt piisavalt atraktiivne. Lugejad sooviksid lugeda Urvaste Valla Lehest vallaga seonduvaid artikleid, näiteks vallavalitsuse ja kooli tegemistest, volikogu tööst, vallas varem toimunud. Kajastatud peaksid olema üritused ja päevakajalised sündmused. Oluliseks peeti ka õnnitluste rubriiki.

Üldiselt on vallaelanikud ajalehega rahul. Vallalehte on enamik inimesi lugenud 5–8 aasta vältel või juba alates ilmumisest. Üle poolte lugejatest arvas, et Urvaste Valla Leht peaks ilmuma ka edaspidi kord kuus. Lugejatele meeldib, et kajastatakse vallas toimuvat, vallavalitsuse tegevust.

Urvaste Valla Lehe sisuanalüüsi tulemusel selgus, et alates 1994. aastast on igas lehes kirikuteadete rubriik. Mõnes üksikus numbris puudub surmade ja sündide rubriik. Teemad on jäänud läbi aastate samaks: kajastatakse seda, mis on tol hetkel tähtis olnud. Esindatud on õnnitluste, kuulutuste ja reklaami rubriik.

Uurimistöö näitas, et enamjaolt on valla lehe lugejad Urvaste Valla Lehega rahul. Küsitlustulemused viitavad sellele, et kui Urvaste Valla Leht on edaspidigi tasuta ja arvestab lugejate soove, siis loetakse seda jätkuvalt ja peetakse oluliseks. Urvaste Valla Leht võiks teha korrekture teemade ja uudiste kajastamise viisi osas. Väliselt võiks ajaleht olla atraktiivsem.

Uurimistöö on praktiliselt rakendatav Urvaste Valla Lehe edasise arengu kavandamisel.

KASUTATUD ALLIKAD

Bergmann, Karille (2009). 100 numbrit Urvaste Valla Lehte. Urvaste Valla Leht, 10 (100).

Bergmann, Karille (2013). Suuliselt autorile (20.01).

Bolloverk, Anu (2008). Türi rahvalehe sisu ja vastavus tellijate ootustele. Tartu.

Eesti Ajalehete Liit. Ajalehe põhitunnused. Saadaval

http://www.eall.ee/lepped/ajalehe_tunnused.html, külastatud 17.02.2013.

Konnula, Margus (2012). Suuliselt autorile (23.10).

Männiste, Aivo (2013). Suuliselt autorile (10.01).

Suni, Raivo (2008). *Valla- ja linnalehe toimetaja käsiraamat*. Põltsamaa: Kirjastus OÜ Vali Press.

Valper, Liina (2009). Leheteo abitegu. *Urvaste Valla Leht*, 10(100), 1.

LISAD

Lisa 1. Esimene Urvaste Valla Leht

URVASTE VALLA LEHT

JUUNI 1994 NR. 1

Austatud lugeja!

anaseks on teoks saanud mõte hakata välja andma oma valla rahvale mõeldud lehte, mis kajastaks nii meie vallas toimuvat, kui ka huvitavat naabrite juurest ja kogu maakonnast.

Tänane, lehe esimene number on pühendatud viiendatele Urvaste kodukandipäevadele ning teeb põgusa tagasivaate ka kodukandi kultuurilukku. Samal teemal jätkame ka oma järgmistes numbrites. Plaanis on avaldada ka legende ja muistendeid, mis on seotud meile teatud-tuntud kohtadega. Järgnevates numbrites saavad avaldatud vallavolikogu ja val-

lavalituse tööd-tegemised, samuti tegevatajatisemised.

Plaanis on avaldada ka need Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu poolt vastu võetud seadused, mis otseselt puudutavad meie igapäevast elu, samuti püüame neid kommenteerida.

Lehe eesmärgiks on igakülgsest ja objektiivselt edastada vallas toimuvat.

Ootame koostööd valla kõigi elanike poolt, kel midagi südamele ja kes soovivad oma mõtteid avaldada. Koostööd ootame nii sõnas kui pildis, nii võro kui eesti kirjakeeles, ühtlasi pakume võimalust kõik-

sugu kuulutuste (ost, müük, vahetus jne.), teadete ja reklaamide avaldamiseks. Kindel koht saab olema ka õnnitluste ja kaastundeavalduste jaoks.

Püüame teieni tuua ka teateid vallas ja naabrite juures toimuvate kultuuri- ja spordivõistluste kohta, teatades neis nii celinevalt kui neid pärast kommenteerides.

Lehte on võimalik saada kõigist Urvaste valla territooriumil asuvatest kauplustest, raamatukogudest ja vallamajast vallasekretäri käest. Hmuma hakkab leht 1 kord kuus, hinnaks 1 kroon. Esimene leht on

tasuta, selle kulud kannab Urvaste Vallavalitsus.

Urvaste valla leht soovib teile meeldivat lugemist ning jääb ootama hulgaliselt kaastöid ja mõtteavaldusi lehe sisu, nime, ilmumise kohta. Andke julgesti teada oma soovidest, mida teile meeldiks lehest lugeda peale celpoolmainitu; mida võiks avalikustada, mida mitte.

Kontakttelefonid vallamajas 57-304 ja Rein Raudsepp 57-285.

Lugupidamisega

REIN KAUDSEPP

□ Fotomälestus 1991. a. Vaimulikust laulupäevast.

KODUKANDIPÄEVADE KAVA

23. juuni

kell 21

Kontsert Uhtjärve ääres Jaanituli

24. juuni

kell 10

Jumalateenistus Urvaste kirikus

Avatud näitus Urvaste koolis: käsitöönäitus näitus õpilaste joonistustest „Mina kodukoht“ E. Valteri maalimäitus kirikus

kell 11

Surnuaiapäeva Urvaste kalmistul

kell 16

Kodukandipäevade avamine kirikus Urvaste Põhikooli lipu pühitsemise Kirikukontsert

25. juuni

kell 11

Kodulookonverents „305 a. kooliharidust Urvastes Urvaste koolis

kell 14

Kontsert kirikus Esineb külalis-koor sõprusallast Soomest ja EV teeneline kunstnik J. Pärj

kell 16

Jooks ümber Uhtjärve

kell 19

Rahvuslikud mängud Kontsert Uhtjärve ääres

Näitusel avatud 24. ja 25. juunil kella 10-20.

URVASTE VALLA LEHT

NR 2 (9)

JUULI 1996

Urvaste
kihelkonna
kultuurikonverents
Sangaste lossis
1. juulil 1996

Aino Villem kõnepuldis.

JOSEF AADERI foto

Tänane Urvaste kihelkond

Iseseisev Võru maakond oli loodud 1783.a. Võrumaal oli sel ajal 6 kihelkonda, üks suuremaid (586 km²) oli Urvaste. Urvaste kihelkond on olnud ajalooliselt suurte kultuuritraditsioonidega. Praegu kuuluvad Urvaste kihelkonda Antsla linn, Antsla vald osaliselt, Urvaste ja Sõmerpalu vald. Kihelkonna mõiste ei ole meil olnud kasutusel aastakümneid, ei ole läbi viidud ka kihelkondlike üritusi. Kahel aastal on toimunud Antsla linna laululaval laulupäev „Kihelkonna laulupäeva“ kuulutusega, tegelikult kihelkonnast aga praegune periood teab vähe. Tänane kultuurikonverents peaks andma ülevaate kihelkonna ajaloost, tä-

napäevast ja mingi nägemuse tulevikku.

Kihelkonna suurus on ka praegu 586 km², elanike arv ~8350.

Majandustegevus põhineb põhiliselt osaihingutel ja aktsiaseltsidel. Suuremad tööandjad kihelkonnas on OÜ Vöhandu, Sõmerpalu riigimajand, AS Tofan, AS Wermo, AS Antsla Marat, Restu OÜ, Kuldre OÜ, OÜ Vaabina Piim, Antsla TÜ, AS Karu, Sõmerpalu metskond ja Antsla metskond.

Talusid on kihelkonnas ~300.

Koolivõrk on kihelkonnas väga hästi arenenud. Tunnistust sellest annab ehk seegi, et koha-

like omavalitsuste eelarvetes on hariduskulud kõige suuremad. Kihelkonnas on üks keskkool, üks kutsekeskkool, üks eritüüpnaatkool, kuus põhikooli, kolm algkooli ja neli lasteada.

Kihelkond oma loodusliku asendi ja omapäraga sobiks hästi turismi arenguks. Piisavalt on vaatamisväärsusi, mis turiste meelitaks, vajaka jääb aga turistide teenindusest: puudub soliidne toitlustus ja majutus.

Vaadeldes kultuuripoolt, võib öelda, et rahvakultuuri üldine tase igapäevases elukorralduses on tõusnud (elamute korra- hoid, moodne mööbel, linlik riietus, televisiorid ja raadiod igas kodus, sõiduaudote rohkus kul-

tuuriüritustele sõitudeks jne). Samal ajal on aga kultuuri ja rahvakunsti osa langenud: Urvastes on välja surnud näitekunst, puudub orkester, pole laulukoore, lakkas tegutsemast naisansambel. On jäänud noorte kontingent, kes on seisukohal, et neile tuleb pakkuda kõrgeväärtuslikku täidlust ja kunstielamust, ise aga pole nad valmis aktiivselt midagi tegema. Sellise situatsiooni tekkimisel on selgelt süüdi ka massikommunikatsioonivahendid, mis suurvad maha vaataja-kuulaja omaalgatuse.

Rahvamajad on nii-öelda pärandina antud meile – omavalitsustele Antsla linnas, Kobelas Linda rahvamaja ja Uue-Antsla rahvamaja, Sõmerpalus, Osulas, Sulbis ja Urvastes toimub töökooruumide baasil.

Kultuuriline tegevus on võrdlemisi tagasihoidlik. Märkimisväärsed on Antsla Kultuurimaja rahvatantsurühm Pärline oma tegevusega juhendaja Leili Väisa, Osula puhkpilliorkester Helmut Kostabi juhendamisel, Antsla puhkpilliorkester Peeter Iheri juhendamisel, rahvatantsurühmad Osulas ja Sulbis Maarika Rosenbergi juhendamisel, Osula segakoor Tõnu Vaaski juhendamisel, Antsla segakoor Linda Kapi ja Eda Hirsoni juhendamisel.

Kultuuritöö tagasihoidlikkuse põhjuseks ongi see, et loetletud aktivistide nimekirja on liialt lühike suure kihelkonna kohta. Oleks igas külas hr Kostabi või pr Väisa taolisi, oleks kultuuritöö ja seltsielu märksa edukam.

Oleme püüdnud rahvast kultuuriürituste juurde tuua suurriistustega.

Vaata 2. lk

Lisa 3. 2003. aasta augusti Urvaste Valla Leht

URVASTE VALLA LEHT

Nr 2 (35)

AUGUST 2003

Kõrget lendu koolilõpetajatele!

• Kui ma üheksa aastat tagasi siia kooli õppima tulin, rvasin, et koolielu on lihtne. Tegemööda sain sellest aru, et iski siin elus ei kujune ilma askusteta. Raskusi oli meil õigil ja igas asjas. Tänu õpetajate toetusele ja enda püüdkkuse tõttu saime me kõik endega hakkama. Mõnes võttes see kool võttis ja andis. a võttis minult aja, kuid tänu ellele olen praegu tark, eluogemustega tiidruk.

Kool jagas mulle siin veedeid ajal palju teadmisi ning petas vaatama tegelikkusele ilma. Seda tarkust, mida siin ppsin, kavatsen kasutada zas valdkonnas.

• Kool on koht, kus on olnud ii häid kui ka halbu aegu. Koolis saab endale palju sõpru ing saad tutvavaks uute inimestega. Niiüd, siit koolist ära sinnes hakkam õpetajatest uudust tundma...

• Siia kooli tulles tundus see ool mulle suur, sest eelmine ool oli väiksem. Alguses tundusid õpetajad ka rangemad, ga nendega harjus ära. Mõel'es, et lähen teise kooli, taaksin, et mind õpetaksid amad õpetajad...

• Hea rahulik ja sõbralik ool oli. Arusaamatusi õpetajatega tekkis, kuid saime nentest üle. Kahju on lahkuda...

Koolilõunaga olin rahul, inult vahetunnid võinuks atuke pikemad olla.

Kuldre Põhikooli 2003. aasta lend koos õpetajate ja vanematega.

Need on mõningad mõttet lõpetajate sulest, kui nad vaatasid Kuldre koolis õppimise ajale tagasi.

19. juunil said tuule tiibadesse 15 noort rõõmsameelset ja hakkajat lõpetajat.

Väga heade õpitulemuste eest lõpetas haridus-teadusministeeriumi kiituskirjaga kooli Kairit Kärgenberg. Heade õpitulemuste eest lõpetasid kooli kiituskirjaga Avo Kirsbaum, Kairi Kilter, Kerli Kilter ja Elen Ruusmaa. Lõputunnistuse said ka Marju Kala,

Ailen Kroonmäe, Timmo Kroonmäe, Rait Mets, Gerda Müür, Raigo Noela, Aigar Raidla, Ado Sinimets, Veronika Smorodina ja Tiit Uibosaar.

Lõpuaktusel oli lõpetajaid tervitamas Urvaste vallavanem Kurmet Müürsepp, kes sõnavõtu lõpus andis üle sõprusvala preemia kahele edukale lõpetajale. Sel aastal pälvisid preemia Kairit Kärgenberg ja Avo Kirsbaum. Lillede- ja õnitlusterohke pidu lõpetati lastevanemate kaetud kohvilauas.

Tänavustest lõpetajatest

seitse jätkavad oma õpinguid keskkoolides, kaheksa on valinud haridustee jätkamiseks kutsekooli.

Kallid Kuldre kooli vilistilased! Jätkugu teil seda kambavaimu ja rõõmsameelsust ka edaspidi. Ärge laske oma peal norgu vajuda raskuste ees: te olete neist kõigist siiani jagu saanud ja saate ka tulevikus. Ärge unustage laulmist, pillimängu, tantsimist, joonistamist, sportimist. Soovime teile kõrget lendu!

UVL

URVASTE VALLA LEHT

5(39) JUUNI 2004

HIND 4 KROONI

Internet tuleb raskelt

Küsimusele, kas Urvaste vallas on interneti-
hendus, on raske vastata. Siin on, seal jälle
itte. Urvaste küla rahva jaoks muutus inter-
net eriti põletavaks probleemiks viimastel kuu-
l, kui ühenduse saamine üritamine avalikus
ternetipunktis muutus kohati painajalikuks
enäoks.

Ilmselt suutsid sel ajal internetis surfates ra-
likuks jääda vaid paadunud kalamehed, kes
harjunud tundide viisi ootama, millal näk-
b. Tunniga neli meili läbi lugeda ja nendele
el vastata polnud sugugi paha saavutus.

Elioni-mehed tulid ja lisasid kiirust, ei ai-
unud miski. Kahtlustati, et samas võrgus te-
itsev erikool laeb pidevalt mingeid suuri faile
la, seegi ei vastanud tööle. Viimaks tuli Elion
uremate jõududega, viga leiti ja kõrvaldati.
lgus, et Elioni tarkvara konfiguratsiooni on
rkvara poolt muudetud. Lihsamalt öeldes,
vutisüsteem oli lisatud kiiruse ise maha võt-
id. Vahel lihtsalt juhtub selliseid asju, nentis
siros Hõrak, Elioni kliendihaldur.

Samas kasvab koduse interneti vajadus, sest ühest-ka-
st tunnist päevas, mida pakub AIP, jääb näiteks õppivale
orele väheks. Tihtipeale ei klapi ka pakutatavad ajad.

Mitu tundi päevas sissehelistamise minutihinnaga sur-
a on aga ilmselt liigne luksus. Juba 30 tundi kuus on
ma kulukas kui püsühendus.

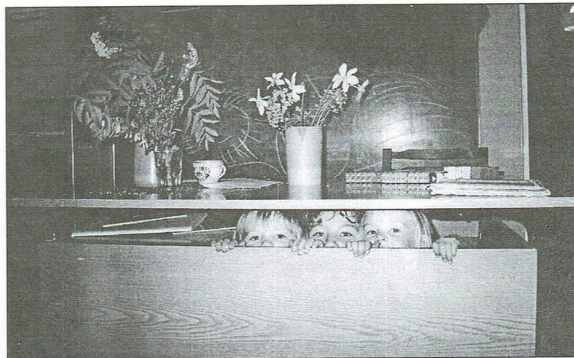
Kodu-ADSL maksab 345 krooni kuus. Kuid ADSL ühen-
ise võimalus on meie vallas vaid neil, kellel on Uue-Antsla
ama abonendid (57ga algavad). Tõsi küll, ka seal on aren-
ruumi, sest koduseid ADSLi kasutajaid on esialgu vaid 15.
ii neid tuleb juurde, on Elion valmis ka kiirust lisama.

Elionil on praegu paarkümmend tehnilistel põhjustel
huldamata taotlust Urvaste vallast. Urvaste jaama vanad
admed ja kaablid ei võimalda ADSL-ühendust luua. Süs-
emi väljavahetamine nõuab miljonitesse ulatuvaid inves-
eringuid. Siiski usub Sairos Hõrak, et see võib toimuda
iba järgmisel aastal. Huvilisi peaks jätkuma, sest praeguse
ternetiga ühenduse ootamine kulutab oltralt niigi kallilt
ies kõneaega.

Ikski pole küllalt hea

Omaette grupi moodustavad kodud, kuhu telefoniliin
i jookse. Neil pole ADSLi lootustki. Uue numbri loomise
uhul ootab Elion kliendilt täielikku kulude katmist, mis ki-
meetri kaugusel jaamast ulatub üle 15000 krooni. Kauge-
ale siis veelgi rohkem.

Pool-püsühendust, mis sobib nii lau- kui raadiotelefo-
idele, Elion küll pakub. Paketi nimi on Free ja võimaldab
se 325 krooni eest internetis käia kui palju süda lustib,

*Lapsed vaatavad maailma hea meelega väikesest pilust, aga suure-
maks saades kasvavad ka nõudmised. Pilt Urvalinnu mängurühma
lõpupeolt.*

aga... Vabadus kehtib ainult kell 19.00-7.00, päevasel ajal tu-
leb tavapärase minutihind maksta. Laupäeval, pühapäeval
ja riiklikel pühadel saab vabalt internetis olla ööpäev läbi.
Selline variant peaks sobima hästi, kui inimesed käivad päev
läbi tööl või koolis. Kes on aga tihti öises vahetuses, peab ar-
vestama, kas selline variant tasub ära. Raadiotelefoni puhul
pole kahjuks eriti kiiret interneti lootat.

Internetiühendus mobiiltelefoni kaudu on ka hädapä-
rast abiks. Soodsamad paketid on Radiolinjal, iga internetist
tõmmatud megabaidi pealt küsitakse 35 krooni. See on väga
väikese internetikasutusega inimestele, kes tahavad näiteks
ainult internetipangas mõned maksed kuus sooritada, üsna
soodne. Suuremate huvidega mobiili-interneti kasutajale on
200- ja 300-kroonised püsühendused, mis sisaldavad vasta-
valt 75 ja 150 MB infomahtu. Iga MB eest, mis rohkem läheb,
küsitakse juurde 10 krooni. Moblaga peaks saama internetis
käia ka sellise leviga, mille puhul kõne juba hakib.

EMT paketid on märgatavalt kallimad, Tele2 mobiili-
klientidele internetivõimalust pole. M-interneti puhul peab
siiski arvestama, et piltide ja suuremate failide allalaadimi-
ne võib korraliku majanduspõntsu panna.

Üks võimalus, millele eriti Urvaste rahvas võiks rõhu-
da, oleks õhuinternet, aga see eeldaks kõrget ehitist, mille
otsa saatja paigaldada. Võrus veetorni otsas on just selline
seadeldis, mis võimaldab kuni 8 km raadiuses signaali püü-
da. Seegi lahendus nõuaks algatuseks suuri investeeringuid.
Ka kiirused jäävad ADSLile alla, kuid see oleks siiski võima-
lus neile, kes ei saanud "vanal heal ajal" koju lauatelefoni.
Kuid probleem tekib ikka – Urvaste piirkonnas pole piisavalt
kõrget kohta. Nii et mõtteainet jätkub.

MARGUS KONNULA

URVASTE VALLA LEHT

11(53) NOVEMBER 2005

HIND 5 KROONI

Uus või vana vallavanem?

Kuigi Res Publica teatas enne va-
isi, et nende vallavanema kandi-
dit on Kurmet Mürsepp, on nad
ast valimisvõitu meelt muutnud.
Nas ei kipu nad välja hõikama ka
a kandidaadi nime. Volikogu liik-
test on Gunnar Sarapuu öelnud,
weekord ta kindlasti vallavanemaks
.akka, ka Mati Antsil pole ettepa-
cut tehtud, kuigi rahvasuu on tema
nega palju spekulatsioonid.

Margus Klaar, kes sel nädalal on
li direktori Karin Hellamaaga
ereisil Taanis, lubas veel järe-
mõelda, sest uusi väljakutseid on
a. Urvaste vallavanema ametist
le tüdinenud aga ka Kurmet Mür-
p, kes valmis jätkama valla aren-
cava elluviimist. „Ilusad mõtted
ivad teoks saama. Urvastest peab
ma veel parem vald kui ta prae-
on,“ ütles Mürsepp vallalehele.
publiklastest volikogu liikmed
i pole praeguse vallavanemaga
ul, sest ta ei ole piisavalt valla-
hendunud ja seetõttu on olulised
iavood Urvastest mööda läinud.

egused ametid armsamad

Kuu aja jooksul on kaalutud palju
nimesid. Tõsised läbirääkimised
sid Sangaste keskerakondlasest
ivallavanema Tõnu Saarmaniga,
juured Kuldres.

„Urvaste valla huvi oli tõsine ja
tsin seda ka tõsiselt kaaluda. Aru-
in oma valla rahvaga, leidsime
os, et meil on palju tõsiseid ettevõt-
si pooleli (lossipargi tammeallee
endamise, tänavavalgustus), need
aks lõpule viima,“ ütles Saarman
efonivestluses UVL-le.

Tõnu, kes tunnistab, et tunneb Ur-
ste vallas igat hoonet, ei usu siiski,
tulevikuski võiks vallavanemaks
la. Vaja noorematele meestele ruu-
teha, meil on ju Margus Klaar ja
nnar Sarapuu, ehk nad leiavad tu-
rikus oma asjade kõrval ka vallaas-
leks rohkem aega.

Tähtsad projektid on pooleli ka
nagisel Urvaste vallavanemal Rain

Lahkuv volikogu ja valitsus Nõiarigis

Ruusal, kes jätkab pärast valimisi Ka-
rula vallavanemana. Tervisekeskus
ja õhuinternet, tõstab ta esile kaks
mahukamat. Karula pakkumist pidas
ta Urvaste omast olulisemaks ka see-
tõttu, et sai oma vallas küllalt palju
hääli ja lahkumine polnuks valijate
suhtes aus.

Kõne all oli ka Ülle Puustusmaa
Võrumaa Arenguagentuurist, kes
pani aasta eest kokku Urvaste valla
arengukava, seega on suhteliselt hästi
kursis meie valla murede ja rõõmude-
ga. Puustusmaa sõnul tegi talle ette-
paneku Aivo Värton, kuid Ülle ütles
pärast pisikest järelemõtlemist kind-
la ei. Esiteks on väikse lapse kõrvalt
halb kaugale tööle käia, teiseks pakub
talle praegune töökoht veel piisavalt
palju väljakutseid.

Kadri läheb ära

Puustusmaa ei mõista hästi püüd-
lusi iga hinna eest praegune vallava-
nem välja vahetada. „Ei maksa enne
vanasse kaevu sülitada, kui uus veel
valmis pole“ lausus ta telefonivestlu-
ses UVL-le.

Puustusmaa meelest poleks voliko-
gul mõtet süüdistada valla tegemata-

jätmistes vaid vallavanemat, kuna val-
la arendamine on meeskonnatöö küsi-
mus, kus volikogul on väga suur roll.
Ta tõi esile ka volikogulaste passiiv-
suse arengukava koostamisel, näiteks
tollast volikogu esimeest Mati Antsil
ei näinud ta koosolekutel kordagi.

Puustusmaa nendib küll, et jah,
Mürsepal on ehk liiga palju ameteid,
aga ka selles osas oleks läbirääkimis-
tega võimalik korrekture teha.

Korrekture valla töötajaskonnas
aga on detsembris kindlasti ooda-
ta, sest valla sotsiaalnõunik lahku-
b uuele tööle Värskas vallavalitsusse.
Urvastest lahkumise põhjusi on Kadri
Meltsi sõnul mitmeid, peamine on
see, et Värskas vallas on sotsiaaltöö ära
jaotatud 6 inimese vahel. Kadri tänab
kõiki Urvaste valla inimesi toreda
koostöö eest, hiljemalt järgmise kuu
8. kuupäeval loodab ta uude ametisse
asuda, Urvastes korraldatakse tema
kohale konkurss.

Mitmeid kordi edasilükatud voli-
kogu istung koos vallavanema vali-
misega peaks praeguste plaanide järgi
toimuma 28. novembril.

MARGUS KONNULA

Meenutame Edgar Valterit

märtsil lakkas tuksumast instrnik Edgar Valteri da. Etsi maine keha on ill tänaseks tuhastatud, iid muldasängitamine illinna Metsakalmistule ab teoks alles 17. mail.

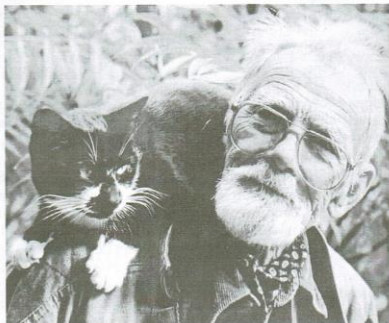
mal päeval tähistatak-
Rahvusraamatukogus kukalendri õiesoengu ieva (mis tegelikult on 18. aйл). Ettevõtmise lavastab argus Kasterpalu, ooda- d on nii lapsed kui suud inimesed.

lljargnevalt anname sõna ja Edgarile endale. Val- nopitud jutulõigekesed irinevad intervjuudest te- aga.

h et kui noorelt kunsti tegema hak-
sin? Kohe, kui mulle pliiatsipulk ja kk paberit näppu anti! Aga see, mis ilja tuli, polnud kunst.

ndisin vanalinna müüride vahel,
kal tänaval. Sirna lähedale jäi tol- ne Kalarand, mu esimene mängu- aa, kus popsusid tõrva ja kala järgi hnavad paadid. Üsna pea kolis me re aga päris linna serva Virmalise navasse, mis siis kandis Rulkoviuse me. Maja taga läis heinamaa, kus irast niitmist sõid lehmad ja vahel i mõni hobune. Suur paekivist kütin isis otse meie maja vastas. Mäl- n ikka veel selgelt seda hetke, mil lvepikku poisikesena sõandasin il- iatu suurele valgele hobusele peost ihkrutükki pakkuda: oli isevärklik ja neline tunne, kui hobuse sametised okad ettevaatlikult mu peopesalt ihkrutüki haarasid ja sellele järgnes ihutulev krõmpsutamine.

eegi lontkõrv mu klassivendade ast oli puuksu lasknud – salaja, aga ii põhjalikult, et kõigile oli tunda. eadagi hakkasid poisid selle pea-

Edgar Valter Neegusega Külli Leppiku foto

le puhkima ja näppudega nina kinni hoidma. Meie tubli õpetaja aga seisis keset seda haput pilve ja manitses nõrdinult: "Mida ma teile selgitasin! Ninas on ju karvakesed, mis filtreerivad õhku – teie aga hoiate nina kinni ja ahmrite kõik suhu!"

Mind on loodus alati tõmmanud. Ja kui ma siia maandusin, Põõrismäe õue peale, siis ma tundsin, et see on koht, kus ma tahaksin alati elada ja kus ma saaksin ka töötada. Tallinn hirmutas mind sellega, et tõtelligimusi oli niivõrd palju, külalisi oli kogu aeg. Rippusin alatasa telefoni otsas.

Siin, Võrumaal, juhtusin aga metsa- servas kõndides omapärasele selts- konnale. Seal nad seisid, mõned suuremad, mõned väiksemad. Jäi mulje, nagu oleksid nad minu tulekul vestuse katkestanud ja liikumatuks tardunud. Jäin tahtmatult seisma ja ootama, kas tööpoolest ükski neist ei liigata. Ei saanud lahti tundest, et nende rohukuubede sees on elusolendid. Astusin edasi ja heitsin mõne sammu järel pilgu selja taha: seltskond püsis ikka liikumatult paigal. Muigasid ise-

enda üle, aga nähtud enam peast ei saanud. Hakkasin neid isevärklike mättaid nüüd uue pilguga vaatama: püüdsin ära arvata, mis- moodi võiks välja näha üks mätasolevus, kes rohukuube kannab. Tegin poolnal- javiluks mitmeid visandeid ja kuidagi märkamatu- lalt said olevused nime. Jutt hakkas hargnema. Iseendalegi tilla- tusena.

Muidugi on hea tunne, kui see, mida soovid pildidel ku- jutada, ei takerdu puuduli- koonistamisoskuse taha. Aga juhtub ka seda, et mõni pilt sünnib valu ja vaevaga. Just seetõttu, et joonistamis- oskus liiga käpas. Ja kui vahel näibki, et asi on õnnestunud, siis mõne aja pä- rast vaatad ikka, et oleks võinud teisiti teha. Aga küllap see kuulub asja juurde.

Jehoova ei armastanud paljaid naisi. Kui ta aru sai, et Aadam ja Eeva on pattu teinud ja nad paradiisiaiast välja ajas, siis esimene õmbleja oligi Jehoova. Tegi neile nahast rõivad, ju ta pidi siis loomi tapma ja parkima nahka.

Paljud teada-tuntud metsarajad, mida mõõda veel mõned aastad tagasi sai käidud, on kadunud. Koos metsaga muidugi. Oksad ja kõlbmatuks tunnis- tatud puud vedelevad risti-rästi maas. Kahju lindudest ja loomadest, kelle kodud, igapäevased rajad, joogiko- had seal olid. Kui torm murrab puid, on see paratamatus. Kui aga saed vin- guvad keset suurt suve tüksteise võidu päeval ja ööl, kui täies elujõus puud langevad õõsi lõikavas prožektorival- guses... Nagu massimõrv. Saan aru, et metsa tuleb majandada, õigel ajal langetada, aga midagi on siin juures ikkagi viltu. Rütistamise maik on asjal juures.

URVASTE VALLA LEHT

7 (73) JUULI 2007

HIND 5 KROONI

VALD SUUREL PEOL ESINDATUD

Kuldre Kooli laste rahvantsurühmad "Tibujalad" 2.-3. klass) ja "Kepsutad" (7.-9. klass) esindasid ma kooli ja valda Tallinnas Noorte X Laulu- ja tantsupeol. Tantsutendused toimusid 29. ja 30. juunil Kalevstaadionil, "Kepsutajatel" tuli üles asuda ka Lauluväljaku kontserdil 1. juulil.

Suurele peole eelnesid aga kuud täis reeninguid ja tantuproove, kus kaks, kolm, isegi neli tundi nädalas tuli vaheldumiseni korrata kombinatsioone ja jooiseid, seda ka koos eiste Võrumaa tantsijatega Parksepas ja võrus.

18. jaanuaril Võrus toimunud esimene etteantimine oli tööpäev, mil kõik rühmad lasid oma kaks kohustuslikku tantsu ja Tallinnast kohale sõitnud üldjuhid jagasid näpunäiteid, mida ja kuidas veel oma esituses lihvida. Töö jätkus.

Teine eelproov 12. aprillil oli otsustav, kuigi siis veel ei öeldud, kes Tallinnasse sõidab. Pinev ootamise aeg lõppes 9. mail. Mõlemad meie rühmad olid enast Tallinnasse tantsinud!

Kohe pärast jaanipäeva, 25. juuni hommikul pärast abivallavanema poolt kaasa öeldud häid soove vuras buss meie tantsijate, juhendajate ja saatjatega Tallinna poole.

Meie õõbimiskoht Tallinna Reaalkool pakkus peavarju kõikidele Võrumaa tantsijatele ja võimle-

jatele. Pisut kitsad meie pesaklassid ju olid, aga häid lambaid mahub palju tütte lauta.

Laulu- ja tantsupeo tram-miga, käia loomaaias ja Kadriorus jalutamas.

Etenduste ajaks sai val-mis nii 2.-3. klassi uhke

sadade omaealistega staa-dionimurul, joonistada tantsides erinevaid must-reid ja kujundeid mõnu-sate ja lahedate üldjuhtide käe all.

Viimasele päevale kavandatud rongkäi-gus olime küll üsna väsinud, kuid kilo-meetrid Endla täna-valt Lauluväljakuni ei tundunudki pikad, kui tänavate ääres kõiki peost osavõtjaid soo-jalt tervitati.

SUUR TÄNU SUL-LE, TANTSIJAJ! Suur tänu teile, tublid saat-jad Merike Kübar, Ül-le Varik, Tiina Liibert, Karille Bergmann, Heli Kuulmets, bussijuht Vahur Laud! Eraldi tä-nud kolleegidele Kuldre Koolist mõistva suhtumise ja vastutule-likkuse eest ning alati abivalmis Aivo Män-niste, kes ikka siis on ole-mas, kui teda vaja läheb.

Kõige ilusa ja ülendava juures on meil alla neela-tud kibedad pillid.

Õnnetuste ja haiguste eest pole me keegi kaitstud, kuid vanematele tahan küll südamele panna, et ilus tants ei tule ühe või kahe prooviga, sellega nähakse vaeva mitmeid kuid, iga laps harjub ära oma paari-lisega ja uue tantsija kaa-samine vahetult enne esi-nemisi toob kaasa lisatööd ja pingeid. Siiralt kahju on inimestest, kes peavad loo-buma tantsimisest kaasi-nimeste kadeda meele ja sal-vava keele pärast.

TIIU KUNGUS

Urvaste tantsijad rongkäigu ajal. Karille Bergmanni foto.

Kaera-Jaani räpp

Tööpäevad Tallinnas olid pikad ja väsitavad. Tõusta tuli hommiku-ti enne seitset ja magama saadi enamasti alles süda-öö paiku, suuremad enda huvidest lähtuvalt ehk hil-jemgi. Harjuda tuli pikka-de järjekordadega nii söö-gikohtades, duširuumis kui ka tualetis, pungil täis linnatranspordiga. Nii mõ-nelgi pisemal tantsijal tuli kallale koduigatsus, mis tõi pisarad silma, suure emot-sionaalse ja füüsilise pinge-ga kaasnesid tervisehädad, mis ühe meie tantsija isegi haiglasse viisid. Sellest hoo-limata jõudsid meie lapsed proovidele lisaks tutvuda Tallinna vanalinnaga, sõita

suitsev auruvedur ("Rongisõit") kui ka rannakivi-dest laotud pärlikee, mida emale kinkida. ("Tulge siia, poisid-plikad"). 7.-9. klassi hoogne "Jõgeveste polka" viis vana üldtuntud "Kaera-Jaani" kokkusulamiseni praegu moes oleva räpiga ("Jaani räpp") ja jõuti ära-tundmiseni, et suvi toob kaasa nii vabaduse, sõpru-se kui armastuse ("Ja suvi tantsib...") ning mitte keegi muu kui meie ise vastuta-me selle eest, mida teeme ja mis meist maha jääb ("Puu on puude kõrgune"). Ühi-ses tantsuringis esitas kogu Kalevi staadion tantsijate hümniks peetava "Oige ja vasemba".

Sõnuleletamatult või-mas tunne on esineda koos

URVASTE VALLA LEHT

5 (83) MAI 2008

HIND 5 KROONI

PEKO ESÄ VÕIMAS TULEMINE URVASTESSE

asi" oli sõna, mida kuulis pärast setokeelse orani Peko Esä esitust Urvaste kirikus peaaegu kõlaltvaatajatelt.

evi Kammerkoori dirigent ja Peko Esä helilooja Erki r oli Urvaste kontserdi suhtes algusest peale kannastitiivselt meelestatud. Seda ka siis, kui Kultuurkandis kontserdi rahastamisele eitava vastuse. Oma juhus oli ka see, et Urvaste Külade Seltsi eestvedaja sai just sel ajal tuttavaks Peko Esä idee autori ning Kammerkoori laulja Aivar Piirisillaga.

eti tundus esiotsa lootusetu leida umbes 50 000 vavat krooni. Urvaste külakoosolekul sündis naljaga s idee otsida üles Urvaste juurtega sponsorid. Kui efonile tuli sõnum, et Mariinal ja Ursulal on kahe: oos juba 20 000 krooni sponsorraha, arvasin, et sõ: aatja on ühe nulliga eksinud. Ometi see nii ei olnud üid tundus kontserdi korraldamine juba täiesti või: 8000 krooniga toetas üritust ka Urvaste Vallavalit: ig asendamatu reklaamiabi pakkus Tallinnast Ai: risild, kes organiseeris pilette ja 300 plakati trükki: Jrsulaga jõudsid need ka Tartu ja Võru tänavatele, Kaseväliga Valga linna.

ntserdi päeval oli õhus veel vaid üks suur küsimus: tukümmend koorilauljat, ansambel koos trummi: l- ja klavipillidega ning solistid ikka rahva ette ära : ad. Kõik läks õnneks ning viimasel hetkel paiguta: ktristüsteemidki ei vedanud alt.

aste rahvas tänas Erkit, Aivarit ning soliste eesot: ter Volkonski ja Liisi Koiksoniga püsti seistes ning tukungiks kuulata veel kord lõpulaulu „Armastusö

ie Urvaste kontserti on Peko Esä esitatud vaid ka: ral – mullu novembris Tallinnas ja Tartus. Järgmine : us Peko Esä ettekannet näha on 3. juuni õhtul Tal: Raekoja platsil. Nagu kirjutab Kalevi Kammerkoor : odulehel: „Oodatud on kõik, kes mai lõpus Urvas: äita ei saanud.“

IAALLIK-KONNULA

STAJATE ARVAMUSED

it Sibul, Põlva maavanem: Nautisime kontserti ter: äga. Minu 1 aasta ja 8 kuune tütar plaksutas igal või: l hetkel. Käisin Peko Esä vaatamas ka Tartus, kus stiks Marko Matvere. Volkonski mõjus isegi eheda: emotsionaalsemalt. Kui millegagi annaks veel tööd iis sõnade arusaadavusega. Aga tundus, et Urvastes : i hääldus selgem. See, et selline kontsert Urvastes : s, näitab siinse kandi sitkust, kohaliku rahva kultuu: nu.

Mariina Köller, Ayre poe juhataja: Minu 3-aastane vennapoeg oli täiesti lummatud. Vahtis ainult dirigenti ja olevat üritanud ise ka dirigeerida. Isegi mu isa ütles, et Urvaste kiriku seinte vahel ei ole tema eluajal nii võimsat kontserti toimunud.

Liivia Rebane, Antsla Gümnaasiumi huvijuht: Või: mas. Raputas läbi. Pani mõtlema. Muusikalised seaded olid väga head. Koht – maakirik – oli ka hea. Välikontser: dil oleks palju kaduma läinud.

Peko Esä ei ole ainult setode teema, vaid puudutab kõi: ki inimesi. Sõnum pani inimesi ehk endast väljapoole mõt: lema ja läbi elama oma eluringi.

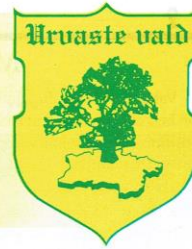
Olen juba paar-kolm korda pärast kontserti Peko Esä : plaati kuulanud. Tahaks, et neil, kes veel plaati ei otnud, oleks siinkandis võimalus see soetada. Sügav kumardus korraldajatele.

Aare Vein, ettevõtja: Kontserdil tekkisid väga võim: sad tunded. Mul olid suured eelarvamused nii kirikukont: serdi kui oratooriumi suhtes ja kuna üks asi tuli ka ette, oleksin äärepealt minemata jätnud. Oleksin seda tagantj: arele väga kahetsenud.

Pille Tomson, keskkonnakaitsja Karulast: Õudselt : tore, et niisugune asi ära tehti. Olen urvastelaste üle uhke ja natuke kade ka. Et kirik võtab täita ka kultuurikeskuse : rolli, on väga teretunud. Muusikaliselt tundus Peko Esä : natuke ebatühtlane. Omakultuuri pitsar osaliselt oli seal : peal, osaliselt ei olnud. Mõnest loost sai aru, et see saab : olla ainult seto keeles ja selles oratooriumis. Aga mõni või: nuks olla mis tahes keeles. Ju need väga head lood krui: sid ootused üles.

Selle laulu solistiks on koori tenor Ain Alabert, jalgu : puhkavad Peeter Volkonski, Kaspar Kadalipp ja Liisi : Koikson.

Pokukoda avas ukсед

Pokukoda on nüüd külaliste vastuvõtuks valmis. 12. juunil, mis on pokukalendri järgi punase maasika päev, keerasid vallavanem ja Pokumaa sihtasutuse nõukogu esimees Lembit Luts, Pokumaa kunstiline juht Külli Leppik ja suur ukse söber Riigikogu spiiker Ene Ergma kolmekesi koos pokukoja ukse lahti. Enne seda oli väikeste Tartu pokude abiga ukse eest eemaldatud lindi aset täitev köis.

Pokukoja avamise aukülaline oli korralik paduvihm, mis saabus täpselt täistunnil kell 12, kui mitusada inimest oli kogunenud ümber koja. Ene Ergma nentis oma kõnes, et vihm on küllalt sümbolne, sest nii pokukoda kui ka vihm olid pikisilmi oodatud. Tõsijutt, 12. juunile, pokukalendri järgi punase maasika päevale oli eelnenud mitmenädalane pöödu.

Kõik soovijad said kohe ka Pokukojaga seestpoolt tutvuda, tegevjuht Ena Drenkhan kurtis, et oli päris väsitav ukse peal ütelda kümneid kordi sama fraasi: "Pange sussid jalga!" Pokud jagasid punaid maasikaid.

Külli Leppik tunnistas, et Pokukoda tuli paremgi, kui ta ette kujutas. Kui Edgar Valter oli mõelnud pokukoja katuse teha õlgedest, siis arhitekti, Valteri vana hea sõbra Tiit Hanseni idee teha poku juuksed laudadest oli super. Ka maakividest võlvlaega keldri mõttes välja Hansen.

"Ehitajatele au, et nad sellega hakkama said – selliseid asju pole ju varem Eestimaal tehtud." ei hoidnud Külli kiidusõnu kokku. Ka hämmastasid teda mõõblitegijad Puupangast, kes olid veel viimasel õöl enne avamist (töötasid kella seitsmeni hommikul) valmis saanud trepipiirde ja pahast kraanikausi, millest õhtul jälgegi polnud. "Sain kohe nendega kohtudes aru, et nad on õiged tegijad, kes oskavad metsas näha puid, mida loodus on ise sobilikuks vorminud. Valdur Tilk Puupangast jällegi kiitis, et hoopis teine tunne

on asju valmistada, kui tead, et suured inimmassid saavad neist rõõmu tunda.

Pokumaal plaane lõputult

Ruume pole Pokukojas just vähe: fuajee, 4 tualettruumi, personaliruum, 1 mängu- ja 1 lugemistuba, maaligalerii, teisel korrusel 2 käelise tegevuse ruumi, väikeses pokus 2 galeriid, keldrikorruse näitusruum. Lisaks 3 hoidlat ja puuruum keldris.

Mängutoas saab näha Edgar Valteri raamatute peategelasi nukkudena. Kojas on avatud püsinäitus Edgar Valteri maalidest ja raamatuillustratsioonide originaalidest. Lisaks Külli Leppiku fotod pokudest eri aastaegadel ja Edgar Valterist. Galeriis on väljas ka näitus pokukoja valmistamise eri faasidest. Külli Leppik ütles, et 50 pilti tuli valida 1000 hulgast.

Keldris on nukumeistri Terje Kiho valmistatud 1.65 pikkune Puuko (sama pikk nagu oli Edgar Valter). Pokukoja avamisel oli Puuko rollis Margus Kasterpalu, kes ütles, et on Pokumaal tagasi juba kolme päeva pärast, et tähistada laste sünnipäeva.

Kui Padasoomäele tuleb Puuko tare, ait ja saun, siis valitakse Puuko, kes hakkab igapäevaselt seal viibima, küllap tulevad ka Eku ja Sooru.

Kaugemas tulevikus tuleb Haukale toitlustus- ja majutuskeskus. Aga seal on praegu juba külakiik, 6-tahuline püstikoda ja piknikukoht, valmimas on linnuvaatlustorn. Lähema aja plaanides on parkla suurendamine kolm korda ja tee parklast Pokukojani, mis on kohati jalgte, kohati laudtee ja kulgeb metsas paralleelselt maanteega.

Pokukoja fuajees tervitavad inimesi administraatorid, Karille Bergmann ja Sirje Loodus. Pilet Pokukoja külastamiseks maksab lastele 35 kr, täiskasvanu 50 krooni, perepilet 125 kr.

Giiditund on 300 krooni, kui on grupp suurem kui 25 inimest, tuleb seltskond jagada mitmeks, muidu ei jõua giidi sõnum hästi kohale. Avatud on Pokukoda teisisipäevast pühapäevani.

Praegu oodatakse õpilasmaleva projektil KIKist vastust. Augustis toimuvad foto- ja käsitöökursus, septembris on tulemas lastekirjanduse konverents.

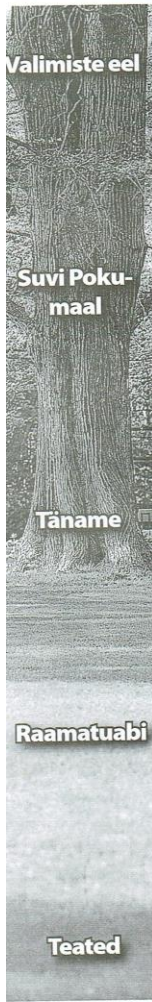
Margus Konnula

URVASTE VALLA LEHT

(98) August 2009

HIND 7 krooni

Tere tulemast kooli!

Kärt Karing
Robert Laanaru
Margo Malleus
Hanna-Liisa Paring
Deisi Püvi

Madelin Rattus
Laura Rebane
Gert Teder
Helena Uibopuu
Kaspar Umbleja

*Lasteaed jäi seljataha,
ees sind ootab kool.
Olgu saatjaks sellel teel
sul püsivus ja hool.*

Kuldre Kooli avaaktus on esimesel septembril kell 9.00 kooli aulas

Turvaliselt kooli!

Esimesel septembril alustavad koolid taas oma õppetööd. See päev toob ärevust kõigile, nii õpetajatele, õpilastele kui ka lastevanematele. Eriti meelde jääb see päev aga neile, kes esmakordselt oma kooliteed alustavad.

Noortele koolijätsidele tuleb lastevanemate poolt selgeks teha tulevane koolitee ja selgitada ohte sellel teel. Mõistlik oleks lapsega enne kooli algust koolitee läbi käia ja tutvuda erinevate liiklusoludega. Sõiduteed peab üldjuhul ületama ülekäigurada kasutades ja veenduma, et autojuht on ikka eelnevalt jalakäijat märganud. Siinjuures tuleb lastevanematele meelde, et nad oleksid liikluses ka ise lastele eeskujuks.

Kuna peale suvepuhkust ei oska paljud koolilapsed ja eriti algklasside õpilased hinnata liiklusest tulenevaid riske, paneb Võru politseijaoskond teedele ja tänavatele senisest enam politseipatrulle välja. Ikka selleks, et esimene koolipäev ja ka järgnevad koolinädalad sujusid õpilaste liikluses turvaliselt ning ohutult.

Autojuhid peaksid kooliaasta alguses arvestama, et väike koolilaps ei oska vaadelda liiklust, näha ohtlikuks muutuda võivat sõidukit või hinnata selle sõidukiirust. Lastele on väga iseloomu-

lik üle tee jooksmine. Väga ohtlik on lapse teele kiirustamine tee ääres seisvate sõidukite varjust, sest sõidukijuht ei näe autost kasvult pisikest last. Liiklusõnnetuste vältimiseks tuleb last igal juhul harjutada enne sõiduteele astumist seisma jääma ning veenduma, et pole lähemas sõidukeid, mis ei jõuaks peatuda.

Õige pea on käes ka sügisene pimedus ja selleks ajaks tuleb kõikidel jalakäijatel end varustada helkuri või muu helkurvahendiga riiete või koolikottide küljes.

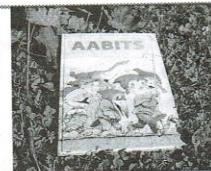
Tark lapsevanem on oma lapsele juba selgitanud, et kooli kaasa võetakse ainult vajaminevaid esemeid, koduvõtmeid ja mobiiltelefone järelevalveta jätta ei tohi ning parim on mobiiltelefoni ja võtmeid hoida kindlalt suletavas taskus, kotis lukustatud sahtlis või kaelapaela küljes, ent riiete all. Kindlasti tuleb lastele meelde tuletada, et koju ei kutsuta juhututtavaid ega võõraid.

Loodetavasti on paljudele esimesse klassi minijatele eelpool mainitud teadmised juba selged. Nii jääbki vaid üle soovida rõõmsat esimest septembrit ja turvalist kooliteed!

Tõnis Rääm
vanemkonstaabel, Võru konstaablajaoskond

UUEL AASTAL UUT MOODI!

Nagu eelnevatel aastatel on ka 2009/2010.õ.a. töövihikud TASUTA!
Muutunud on aga õpikute laenutamise kord. Sellest aastast laenutatakse õpikud õpilane (või lapsevanem)
Laenutada saab 26.–28. ja 31. augustil kell 10-13.00
Aktuse päeval laenutamist ei toimu!
Tule õigeaegselt oma õppevahenditele järele!

Urvaste Valla aasta isa on Eero Täär

Reedel 12. novembril tähistati Kuldre Koolis isadepäeva piduliku kontserdi ja tordisõomisega. Üle anti ka tänavune Urveste Valla Aasta Isa 2010 tiitel, mille sai Kuldre külast Kaoseandre OÜ peremees Eero Täär.

Eero Täari kaks nooremat poega ja tütar õpivad Kuldre Koolis, vanem poeg on lõpetanud Vana-Antsla Kutsekeskkooli ning töötab.

Kuldre Koolis toimunud isadepäeva kontserdil esinesid isadele Kuldre Kooli tantsijad ja lauljad ning Sipsikute rühma koolieelikud.

Urvaste vald on tublisid isasid tunnustanud alates 2004. aastast. Aasta isa kandidaate sai esitada meie valla raamatukogudes, Kuldre Koolis, Urveste vallamajas ja Uue-Antsla rahvamajas olevatesse ümbrikutesse kuni 8. novembrini.

Isadepäeva tähistamine jätkus Uue-Antsla rahvamajas koos Orava valla rahvaga, kes olid meil vastukülaskäigul. Tantsuks mängis Matiband Tartust ning koos ansambliga

sai üles võetud nii mõnigi laul. Vaheajad täitsid Urveste ja Orava valla isetegevuslased.

Kui enamusi isetegevuslasi esines

omas rollis, siis Urveste segakoor oli ettevalmistatud tantsukava. Naised tantsisid koos Kuldre Kooli tantsutiidrukutega, mehed aga võtsid üles meremehetantsu ja kutsusid saalist rahva kaasa tantsima.

UVL

Aasta Isa laste ja vallavanemaga.
Foto Maria Vahtel

Valla Info

Koolis toimuvast

Külades tulemas koosolekud

Teated ja kuulutused

Urvastelased käisid Jõgeva- ja Lääne-Virumaal ideid noppimas

11.-12. novembril külastas ligi 30 Võrumaa ettevõtjat, omavalitsustegelast, arendustöötajat ja MTÜlast, kelle hulgas ka 3 Urveste esindajat Jõgeva- ja Lääne-Virumaa asutusi. Võru maavalitsuse korraldatud kahepäevast ringreisi toetas Europe Direct Võru teabekeskus.

Kõigepealt viis teekond Jõgevamaale Tabivere valda Vudila mängumaale.

2009. aastal sai Vudila PRIAlt 4,1 miljonit krooni, see võimaldas ehitada hoonekompleksi koos köögiga.

„Sellist asja ilma toetusteta pärapõrgusse teha ei saa,“ sõnas Vudila juht Kajar Lember.

Vudila teeb koostööd vahetus läheduses asuvate Palamuse O. Lutsu kihelkonnakoolimuseumi ja Elistvere loomapargiga.

„Koostegemine on asi, mida ei tohi karta,“ rõhutas Lember.

Võrumaalaasi huvitasid Vudila kogemused just seepärast, et siingi on n-n teemaparke: Pokumaa, Uhtjärve Ürgoru Nõtariik, Uue-Antsla liikluslinnak.

Kajar Lember lisas, et kõige olulisem selliste ettevõtmiste puhul on sumud punktist üle saada ja igal aastal millegi uuega välja tulla.

Pärast Vudilat siirduti uudistama Palamuse uut vallamaja. Tegu on loodukaunis kohas asuva mullu valminud ümarmarguse passiivmajaga. Puitvoodriga hoonel on murukatust, terrass ja talveaed.

Edasi viis tee Jõgeva lähedale Painkülla Weroli tehasesse, kus ettekande lennukatest tulevikuplaanist tegi Weroli juhatusel liige, endine Jõgeva maavanem ja mitmekülgne

ärimees Aivar Kokk. Tehast ja õlivalmistusprotsessi tutvustas tehase direktor Enn Pajupuu.

Ehkki Jõgevamaal on palju tehtud hea ettevõtluskeskkonna loomiseks, ütles Aivar Kokk ka seda, et ettevõtlus saab sageli alguse mittetulundusühendustest.

Seepärast tuleb kodanikualgatust igati toetada.

Werolist viis tee Saare valda Kääpale, kus kõigepealt väisati 2002. aastal endisesse koolimaja avatud Kalevi-poja muuseumi. Omavalitsuse initsiatiivil loodud sihtasutuse alla koonduvad nii külaraamatukogu, muuseum kui Krati seikluspark.

Juba kottpimedas siirdusid võrokeseid lähedal paiknevale Voorele, mis on pisikese Saare valla teine tähtis keskus, et kuulda-näha, mida tehakse Jõgevamaa omavalitsuste aktiveerimiskeskuses. Keskust tutvustasid Saare vallavanem Jüri Morozov ja juhataja Anne-Ly Võlli. Keskuse eesmärgiks on pikaajalised töötud tööjõuturule tagasi tuua.

Hoone ise on poliüfunktsionaalne, selles asub peale õppetubade veel kohvik, saal, seminariruum, noortekekkus, raamatukogu, seltsiruumid, kauplus ja postkontor. Lõpuks vaadati oma silmaga üle ka Voorel asuv eakate hooldekodu.

Õõ veedeti Rakveres ning reedel kohtuti kohaliku ettevõtja Roman Kusmaga, kelle suurim äri on Rakvere Aqva spa.

Seejärel siirduti Rakvere linnavalitsusse, kus linnapea Andres Jaadla tegi ettekande linna arendusplaanidest. Jaadla rääkis sellest, kuidas väiksed kohad peavad oma väiksuse enda kasuks tööle panema.

Elina Kononenko

URVASTE VALLA LEHT

12 (125) Detsember 2011

HIND 0.64 €

Tagasivaade lõppevale aastale

Uudiseid
vallamajast

Noored
tegutsevad

Tegutsemised
külad

Kuulutused

Aasta 2011 algus kulges eurole ülemineku tähe all. Vallakodanikele tõi see kaasa eelkõige elukalliduse tõusu, vallavalitsusele aga tavalisest suurema töömahu dokumentide ümbervormistamisel. Valla eelarve maht jäi võrreldes 2010. aastaga enam-vähem samale tasemele, seetõttu jäid samasse suurusjärku ka palgad ja toetused MTÜ-dele.

Tegusaid ja toredaid ettevõtmisi on aasta jooksul vallas olnud palju. Üheks kordaläinud ürituseks oli kahtlemata Uhtjärve jooks, mis tänavu kuulus ka Võrumaa pikamaajooksude sarja. Ühtlasi lõõdi 13 aasta tagune osavõturekaordinatsiooni ületas koguni 121 võistlejat.

Lõppeva aasta tähtsaimaks ja suuremahulisemaks ettevõtmiseks on kindlasti Kuldre Kooli renoveerimine. Vaatamata esimese ehitushanke nurjumisele 2010. aasta lõpus, on nüüdseks ehitustööd lõpusirgel. Lammutustöödega alustati juunis ning graafikute kohaselt peaks tööde lõpp saabuma jaanuari algul. Loodetavasti saavad lapsed uut veerandit alustada ilusas vastremonditud koolimajas.

Teiseks suureks projektiks on Kuldre ning Uue-Antsla kanalisatsiooni ja ühisveevärgi rekonstrueerimine, mida kaasfinantseerib Keskonnavesteeeringute Keskus. Reaalsete kaevetöödega alustatakse niipea kui maamõnikes on kokkulepped sõlmitud. Tööde lõpetamine on planeeritud 2012. aasta detsembrisse. Alustatud on ka Kuldre Noortekeskuse ehitustöödega. Valminud on välisfassaad ning kohe tehakse algust sisetöödega.

Järgmise aasta ettevõtmiste seas on plaan rajada Kuldresse kergliiklustee Kuldre Kooli ja kortermajade vahelisele lõigule. Samale teelõigule on valminud ka valgustuse projekt. Sotsiaalvaldkonnas on väljatöötamisel ühine noorsoo-programm Sangaste vallaga, millele on oma õla alla pannud Eesti-Sveitsi koostööprogramm Vabühenduste Fond ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Valla töötute arv on sellel aastal jõudsasti vähenenud. Mõneti võib kahanemist põhjendada registreerimata töötuse kasvuga. Kuna teadaolevalt on ka meie vallas registreerimata töötuid, soovitame siinkohal kõikidel töötutel ennast Töötukassas arvele võtta, et lihtsustada tööle-saamist ning tagada sotsiaalkindlustus. Toimetulekutoetuse saajate arv on samaks jäänud, esineb vaid mõningaid kõikumisi kuude lõikes. Euro tulek mõjutab paljude leibkondade majanduslikku toimetulekut, seega on suurenenud Urvaste valla kohalike toetuste maht. Paljud pered on taotlenud ühekordset toetust, kuna sissetulekust enam ei piisa. Kuna taotluste arv oli planeeritud suurem, jäid mõned perekonnad paraku toetusest ilma. Toetust maksti vaid kõige suuremas hädas olijatele. Sotsiaaltöö on valdkond, kus tööpõld on lai. Seetõttu kutsumegi üles vallaelanikke teavitama hädasolijast ning võimalusel ka ise abivajajale kätt ulatama.

Jõulud ja aastavahetus on üks ilusamaid aegu aastas. Aeg olla oma pere ja lähedastega ning nautida nendega koos jõulurahu. Unustada mõneks ajaks töömured ja võtta aeg maha, et uuele aastale vapralt vastu minna.

Soovime kaunist ja rahulikku pühadeaega!

Urvaste Vallavalitsus
Urvaste Vallavolikogu

Lisa 13. 2012. aasta jaanuari Urvaste Valla Leht

Kuldre kool oma majas tagasi

Tagasivaated üritustele

Segarahva- tantsurühm 20

Sipsikute toimetamised

Kuulutused

Ootusärevus ja kahtluseiva, mis valitsesid Kuldre koolipere hulgas kogu jõulukuu jooksul, jõudsid positiivse lahendini aasta alguses. Kolmandat õppeveerandit alustasime värvilõhnalises, rekonstrueeritud ja remonditud koolimajas. Küsimusele, kas koolimaja on nüüd valmis, võiks vastata küsimusega – kas Tallinna linn on valmis. Koolimaja on korras, me

saame siin töötada ja selleks on ka pääste- ning tervisekaitseamet loa andnud. Maja pidulik taasavamine saab toimuda aga siis, kui ehitaja on lõpetanud vaegtööd ja lõpliku viimistluse on saanud kooli esindusruum-aula.

Kolimist koolimaja alustasime kohe aasta alguses, mil jagasime maja veel ehitajatega. Koolipere ja abilised valmistasid kooliruumid õppetöö alguseks ette, kuigi samas tegutsesid veel ehitajad.

Mis on nüüd meie majas teistmoodi, mis on uut? Sisekujundaja nägemuse järgi on maja interjäär ja eksterjäär saanud uue värvilahenduse. Väljaspool tervitab meid heleroheline loon, siseruumides domineerivad helebeez ja punane. Palju elevust tekitasid esimesel päeval õpilaste hulgas garderoobikapid. Nüüd on igal õpilasel oma kapp. Suurem muutus on üleminek ainekabinett-süsteemile, st erinevate ainete tunnid toimuvad vastava aine kabinetis. Tundi kutsub ja tunni lõpetab meloodiline koolikell, lõplikku seadistamist ootab kooliraadio aparaat. Kooli turvalisusele aitavad kaasa hoonest väljaspoole ning koridoridesse paigaldatud turvajälgimissüsteemid. Kokkuvõtvalt võib ruumide kohta

öelda, et vähemal või suuremal määral on kõik saanud uue näo.

Seoses ehitustööde kallinemisega tuli märgatavalt vähendada ka Kuldre kooli ehitusmahtusid (osaliselt jäi renoveerimisplaanidest välja võimla) ning paljuski pidime loobuma inventari ja sisseseade uuendamisest. Selle taustal väärrib suurt tunnustust valla juhtkonna ja kohaliku kogukonna hool ja väärtustav suhtumine laste kooliharidusse, mis avaldus nii valla omaosaluse suurendamises ligi kolmandikuni rekonstrueerimiskuludest kui selles, et kooli kolimisel tulid lapsevanemad hea meelega abiks. Siinkohal kogu koolipere poolt suure tänu kõigile inimestele, kes andsid oma panuse Kuldre koolimaja rekonstrueerimisse. Täname Urvaste kooli peret, Urvaste külaseltsi ja Uue-Antsla rahvamaja töötajaid, kes aitasid meil remondi ajal korraldada koolitööd. Suur aitäh meie õpetajatele, kokkadele, majandustöötajatele ning õpilastele töö eest uuendatud õppe- ja töökeskkonna sisseseadmisel ja korrastamisel.

Rait Laatsit
Kuldre Kooli direktor

**Ränd-
kauplusel uus
graafik**

**Tutvustame:
uus sotsiaal-
nõunik**

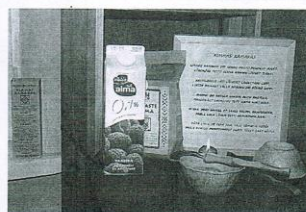
**2013 aasta
ürituste kava**

Urvaste kamaga rahvustoidu stardipakett pälvis tunnustuse

Võrumaa omanäolise meene konkursile UMA MEELÜS laekus 28 erinevat esindusmeenet ja 52 turistimeenet, mille seast valis maakonna meene konkursi žürii välja mõlemas kategoorias kolm parimat ning andis täiendavalt kaks eripreemiat. Samuti selgitati välja rahva lemmik kummaski kategoorias. Täiendavalt liitusid konkursi autasustamise protsessiga MTÜ Võru Folkloorifestival ja MTÜ Näputüüselts, kes andsid oma organisatsioonide eripreemiasid.

Esindusmeene kategoorias krooniti võitjaks „Kimmas kamakas“, mille autor on Ahti Parijõgi. „Kimmas kamakas on Eesti rahvustoidu stardikomplekt- läbipaistva kaanega lepapuust karbis on pakk Urvaste mahekama, kaks Peeter Reemanni sepikojas tehtud lusikat ja kaks Annika Kõrvoja valmistatud savikaussi.

Karbi vasakpoolses osas on lahter, milles asub kunstnik Epp Margna kujundatud kartongist prisma, millel on võru-, eesti-, saksa- ja inglisekeelne kama valmistamise õpetus ning soovitus osta selle prisma asemel enda maitsele vastav jogurt. „Kimmas

Kimmas kamakas. Foto Ahti Parijõgi

kamakas“ pälvis ka publiku lemmiku tiitli.

Mis on UMA MEELÜS?

UMA MEELÜS on meene, mida saab alati Võrumaalt kaasa võtta ja ka teistele kinkida ning millel on Võrumaale omased motiivid.

Kutsume üles kõiki võrumaalasi, asutuste ja ettevõtete juhte eelistama Võrumaa motiivi kandvaid ja siinsete tegijate valmistatud kingitusi ja meeneid. Ainult niimoodi kokku hoides ja üksteist toetades aitame kaasa piirkonna arengule.

LL/UVL

2.-4. jaanuarini oli Urvaste seltsimajas igaaastane koolinoorte pärimuslaager. Päevad olid täis tihedat sagimist: Karille Bergmann tutvustas lastele rahvariideid, Ahti Parijõgi abiga meisterdas iga laps endale katapultid, vile ja vurri, Erma Kallasse ja Urvaste külakapelliga õpiti vanu laulumänge, Külli Eichenbaumiga võru keelt, Mariina Kõlleriga leivategu ja Contraga käidi Tamme-Lauri tamme juures. Muidugi said lapsed Virve Üpruse suu läbi kuulda kamateost ja maitsta erinevaid kamasisid. Viimasel päeval voolis igäüks Aivar Rum-

volti juhendamisel savikausi. Pärimuslaagri korraldas Võru Instituut koostöös maakonna koolidega. Urvaste Külade Seltsi jaoks oli suur rõõm leida kohapealt nii mitu vahvat juhendajat. Nukraks tegi, et Urvaste valla lapsi laagris peaaegu ei olnudki.

AIRI HALLIK-KÖNNULA

Pilt: KAILE KABUIN/Võru Instituut

Lisa 15. Toimetajate küsitlus

Küsitlus

Tere, olen Antsla Gümnaasiumi õpilane Hanna Bergmann ja teen uurimistööd Urvaste Valla Lehe ajaloost. Loodan, et olete nõus vastama järgmistele küsimustele:

1. Kuidas sai teist vallalehe toimetaja?
2. Kuidas saite materjali vallalehe jaoks?
3. Kui sageli leht ilmus?
4. Kui hästi õnnestus lehe materjal kokku saada?
5. Kes tegid kaastöid?
6. Kas teil on olemas ajakirjanduslik haridus (vastav haridus vallalehe toimetamiseks)?
7. Millest peamiselt vallalehes kirjutati?
8. Kas võimul olev vallavalitsus ja volikogu mõjutas/kontrollis lehes ilmuvat?
9. Kas see oli teie põhitöö või lisatöö? Kui lisatöö, siis millega te tegelesite?
10. Mitu aastat te toimetasite vallalehte?
11. Miks te lõpetasite vallalehe toimetamise?
12. Kas saite vallaelanikelt tagasisidet vallalehe kohta? Kuidas ja mida?
13. Kui palju kirjutasite artikleid ise?
14. Kuidas käis teie ajal lehe toimetamine algusest kuni lehtede jõudmiseni postkastidesse?
15. Kui suur oli lehe tiraaž?
16. Kas vallalehe toimetamine oli tasustatud?

Täna vastamast! Loodan vastuse saada hiljemalt 20. Jaanuar 2013.

Hanna Bergmann

Lisa 16. Lugejate küsitlus

Küsimustik Urvaste Valla Lehe kohta

Tere, olen Antsla Gümnaasiumi õpilane Hanna Bergmann ja teen uurimistööd Urvaste Valla Lehe ajaloost. Loodan, et olete nõus vastama järgmistele küsimustele:

1. Kui kaua olete lugenud valla lehte?
2. Mis meeldib teile valla lehe juures?
3. Mis ei meeldi teile valla lehe juures?

4. Kui tihedalt peaks teie arvates ilmuma valla leht?

5. Mis võiks olla kajastatud valla lehes? (Missugused teemad?)

6. Kui valla leht ei oleks tasuta vallaelanikele, kas te siis telliksite lehte? Miks?

Täna vastamast! Loodan vastuse saada hiljemalt 20.01.2013.

Hanna Bergmann

Lisa 17. Aivo Männiste küsitluse vastused

1. Kuidas sai teist vallalehe toimetaja?

Mind palus kunagine vallavanem Aino Villem kaastoimetajaks ja abiliseks.

2. Kuidas saite materjali vallalehe jaoks?

Enamus materjali tuli vallavalitsuselt, koolidelt, rahvamajast ja kirikult.

3. Kui sageli leht ilmus?

Väga täpselt ei mäleta.

4. Kui hästi õnnestus lehe materjal kokku saada?

Mitte väga kergelt, tuli meelde tuletada ja paluda.

5. Kes tegid kaastöid?

Vallavalitsus, Kuldre ja Urvaste kool, Urvaste kirik, Uue-Antsla rahvamaja.

6. Kas teil on olemas ajakirjanduslik haridus (vastav haridus vallalehe toimetamiseks)? Ei ole.

7. Millest peamiselt vallalehes kirjutati?

Enamus artikleid rääkis eluolust vallas ja tegemistest ning vallavalitsuse vastuvõetud otsused ja seadused.

8. Kas võimalik olev vallavalitsus ja volikogu mõjutas/kontrollis lehes ilmuvat?

Väga täpselt ei mäleta aga eriti vist mitte.

9. Kas see oli teie põhitöö või lisatöö? Kui lisatöö, siis millega te tegelesite?

Ei olnud põhitöö vaid lisaülesanne. Põhitöö oli Uue-Antsla rahvamaja kunstiline juht.

10. Mitu aastat te toimetasite vallalehte?

Ligikaudu 1 aasta.

11. Miks te lõpetasite vallalehe toimetamise?

Toimetaja vahetus.

12. Kas saite vallaelanikelt tagasisidet vallalehe kohta? Kuidas ja mida?

13. Kui palju kirjutasite artikleid ise?

Mõningad kindlasti.

14. Kuidas käis teie ajal lehe toimetamine algusest kuni lehtede jõudmiseni postkastidesse?

Kogusime materjali teatud päeval kokku, vaatasime üle, viisime Võru trükikotta ja koos proovisime küljendada ja paigutada. Koostöös Kuldre sidejaoskonnaga ja kohalike postimeestega jõudis leht postkastidesse.

15. Kui suur oli lehe tiraaž?

16. Kas vallalehe toimetamine oli tasustatud?

Ei olnud.(Männiste 2013)

Lisa 18. Liina Valperi küsitluse vastused

Väljavõte Urvaste Valla Lehest:

Liina Valper kirjutab: „Contra helistas mulle ja palus meenutada aega, mil tegin Urvaste Valla Lehte. Põhjuski oli ilus: sada numbrit valla lehte!

Eks murdosa valla lehe numbritest ei ole sündinud minu mõtetest ja teost. Kahjuks alles on vaid üksikud lehenumbrit, seepärast ei söanda väga täpselt nimetama leheteo algust ja lõppu. Oletatavasti jäi minu lehe toimetamise aeg eelmise sajandi lõppu, alates 90ndate teisest poolest, ning ehk kaks-kolm aastakest ka uuest aastasajast.

Nimetasin Urvaste Valla Lehe toimetamist leheteo abiteoks. Põhiline oli siiski Võrumaa Teataja, kus töötasin. Lehe lõppu oli märgitud, et välja andnud on Urvaste Vallavalitsus ning trükitud trükikojas Täht.

Tookord, vähemalt alguses, ilmus neli lehenumbrit aastas ehk kord kvartalis: märtsis (kevade tulek, lihavõtted jms), juunis (jaanipäev), septembris (kooli algus) ja detsembris (jõulud). Leht ilmus samas formaadis mis praegugi, A4 formaadis. Leheküljele mahtus tavaliselt kaks-kolm lugu. Püüdsin neid muuta ka elavamaks fotodega. Mingil ajal hakkasime hoopis avaldama värvipilte, mis andsid lehele rõõmsa ja piduliku näo.

Leht kajastas elu vallas tema mitmekesisuses. Ametlikumat poolt esindasid lehes mitmesugused otsused, kirjutisi ilmus maa- ja metsareformist, sotsiaaltööst, kooli- ja kultuurielust ning muidugi ka toredatest inimestest. Meeles on selle sajandi algusotsas

toimunud kohalike omavalitsuste valimised, oli särinat, aga vastaspooled suutsid säilitada tasakaalukuse. Tookord võitis valimised uus nooruslik tulija- Res Publica.

Hea tundegea meenutan seda aega ja inimesi, kes vallalehe käekäigu eest seisid. Koostöö sujus toonaste vallavanemate Aino Villemi ja Rain Ruusaga. Kaasa löid ka vallaametnikud, igauks vastavalt oma tööloigule. Allpool mõnedest autoritest, Rolf Kiitsak kirjutas talupidamise probleemidest, Riina Ermel raamatukogust ja Urvaste kirjanikest, Evi Zirk omakandi huvitavatest inimestest, kirikuõpetaja Üllar Salumets usupühadest, konstaabel Klaar hoolitses "Musta kroonika" eest, Contra poetas sekka mõne lustaka värssi- kõiki ei jõuaks üles lugeda.“ (Valper 2009)

Lisa 19 Margus Konnula küsitluse vastused

1. Kuidas sai teist vallalehe toimetaja?

Tegelikult tegi 2003. aastal tollane vallavanem Kurmet Mürsepp ettepaneku vallalehte toimetama hakata minu abikaasa Airile, kel ajakirjanduslik kõrgharidus. Aga eks me koos hakkasime tegema ja pikapeale kujunesin mina asja eestvõtjaks, Airi oli muidugi asendamatu nõuandja ja ka paljude lugude kirjutaja.

2. Kuidas saite materjali vallalehe jaoks?

Hoidsime silmad ja kõrvad lahti, kõik, mida lugesime internetist, kuulsime vallamajast või küla pealt, võtsime luubi alla. Palju lugusid kirjutasime ise valmis, et võimalikult kõik vaatenurgad oleks esindatud. Portreelugusid inimestest tegime ka, neid oleks kindlasti võinud rohkem olla. Tavaliselt tegime pikema loo Aasta Emast ja Isast, ja nende peredest mõistagi.

Mingi hetkel avastasin enda jaoks vanad ajalehed ja noppisin sealt Urvaste valla territooriumil toimunu kohta käivad uudised, avaldasin neid ka valla lehes.

Seadsin vallalehes sisse ka juhtkirja, mida alguses tegime peamiselt meie Airiga, vahepeal vallavanem, volikogu esimees. Valimiste järgsel aastal otsustasin, et kõik 11 volikogu saadikut võiksid sõna saada aasta jooksul (jõulunumbris kirjutaks kirikuõpetaja), enamus ka said, aga mõnda tuli selleks sundida ja tegemisel aidata.

Liikusin ka palju ringi, kui sain kokku kellegagi, kellel mälestusi Urvastest, andsin needki Urvaste Valla Lehe lugejatele edasi. Kui vaja, käisin ka Tallinnas lugu tegemas. Jaan Ellenil käisin külas ja olin vist esimene võrumaalane, kes tal tolles majas külas käis ja ilmselt ka viimane, sest mõne kuu pärast Jaan Elleni elutee sai otsa. Mitmetega, kellega mõlkus meeles intervjuu teha, jäigi see aga tegemata.

3. Kui sageli leht ilmus?

Enne meid ilmus leht väga kaootiliselt. 2003. aastal vaid 2 numbrit. Kokku vist kümne esimese aasta jooksul 36 numbrit. Esimesel aastal tegime 6 numbrit, aga sai ka selgeks, et see graafik jääb aja nõuetele jalgu. Kuna saime eelarvest raha juurde, on sellest ajast peale valla leht ilmunud 12 numbrit aastas, panime Tarvastu valla lehe eeskujul Urvaste lehe ka tellimiskataloogi, et saaksid lugeda ka need, kes Urvaste valla territooriumile ei ela. Tellijaid tuli esimesel kuul 23, kui lõpetasime, olime jõudnud 50 tellijani.

4. Kui hästi õnnestus lehe materjal kokku saada?

Eks see oli üks närvide mäng küll, sest pidevalt olid materjalid, mis ei laekunud õigeks ajaks ning kui olid juba mõne teksti ja loo maha kandnud, ning lehe kokku pannud, siis ikkagi ta tuli ja pidi uuesti hakkama sobitama. Ühtegi kaasautorit ei tahtnud solvata ka, sest ega neid liiga palju ei olnud. Kõige naljakam oli, et tihti ei saanud vallamajast volikogu ja vallavalitsuse infot kätte, kuigi selle edasiandmine oleks nagu vallalehe esimene funktsioon.

Aga materjali tuli kokkuvõttes tublisti, õnneks lubas eelarve mõne lehe ka paksema teha.

5. Kes tegid kaastöid?

Eks seltsid, kool, lasteaed ja rahvamaja kirjutasid ikka omadest tegemistest. Kooli puhul oleks oodanud rohkem kaastöid õpilastelt, koolielu kajastasid vist peamiselt huvijuhid.

Aga oli ka meeldivaid üllatusi lihtsalt rahva hulgast. Üks aktiivsemaid oli Tallinnas elav, aga Urvastest Marie Heibergeri kodu lähedalt pärit olev Maimu Kruusamäe, kes saatis luuletusi, vahepeal mälestusi ja koostas ka Urvaste-teemalisi ristsõnu. Mingi aeg valisime ka iga numbri parima välis autori loo, neid saab vallalehtede tagumise külje pealt vaadata ja sealt saab kindlasti kena buketi vallalehe tublimaid autoreid kokku.

Mitmetel puhkudel võrtsitasin lugusid arvamustega väljaspoolt, nii on Urvaste Valla Lehes sõna saanud Navitrolla (valla vapi kohta), Heiti Kender (meie kodulehtede kohta) ja paljud teised. Järjejutuna avaldasin ka Arne Rubeni ajaloolise jutu, mille tegevuspaik Urvastes.

6. Kas teil on olemas ajakirjanduslik haridus (vastav haridus vallalehe toimetamiseks)?

Minul isiklikult küll mitte, aga abikaasa Airi on Tartu Ülikoolis ajakirjanduse lõpetanud.

7. Millest peamiselt vallalehes kirjutati?

Kõigest, mis Urvaste vallaga seostus. Siinsetest inimestest, ettevõtmistest, ajaloost, mälestustest, probleemidest, mis vallas jooksvalt ette tulid. Esimestel aastatel oli üks põhiküsimusi, millal saab parema interneti. Läbi kõikide aastate oli läbiv ka Ess-soo kaitsmise temaatika, mis lõpuks sai ka põhjuseks, miks meiega vallalehe suhe ära lõpetati.

8. Kas võimul olev vallavalitsus ja volikogu mõjutas/kontrollis lehes ilmuvat?

Jah. Eks sõdimist oli nendega parasjagu, aga ega vist midagi avaldamata sellepärast ei jäänud. Kuivõrd olime Airiga ka ise kohalikel valimistel valimisliiduga Roheline Urvaste väljas, süüdistati meid muuhulgas selles, et kirjutame põhiliselt „omadest“, mis aga oli puhas lahmimine ja ei vastanud tõele, kui lehti selle pilguga sirvisin.

Volikogu esimees kutsus ellu nii nimetatud „vallalehe toimetuse“, mis tegelikult oli kontrollorgan, kes pidi enne lehe trükkiminekut otsustama, kas kõik lood on „kõlbulikud“. See toimetus aga peaaegu kokku ei saanudki, sest paljud materjalid tulid viimasel hetkel ja viimasesse lehe kokkupaneku õhtusse oli üsna võimatu kokkusaamist paigutada.

9. Kas see oli teie põhitöö või lisatöö? Kui lisatöö, siis millega te tegelesite?

Kindlasti oli see lisatöö, ma tegelesin samal ajal ka kõiksuguste teiste asjadega, kirjutasin luuletusi, stsenaariume, juhtisin televisioonis saateid, käisin ette kandmas oma luuletusi, polnud üldse lihtne vallalehe tegemist sinna vahele paigutada. Aga vallalehe tegemine tundus nii oluline, et seda ei saanud hoolimata sellest, et aeg-ajalt pigistas see töö sidrunina tühjaks, nii lihtsalt nurka heita. Julgen öelda, et tegime seda suure sisemise põlemisega.

10. Mitu aastat te toimetasite vallalehte?

2004-2008, neli ja pool aastat.

11. Miks te lõpetasite vallalehe toimetamise?

Lühidalt öeldes oli surve juba nii suur, et ma ei suutnud enam jätkata, sest mul ei olnud kindlustunnet, kas ma saan järgmine kuu oma tellijatele lehte pakkuda, siis otsustasin ise ära lõpetada. Aga samal ajal tegi ka vallavolikogu otsuse koostöö lõpetada, sellest asjast on palju kirjutatud.

12. Kas saite vallaelanikelt tagasisidet vallalehe kohta? Kuidas ja mida?

Kiideti väga palju, see oligi, mis sundis mind aina seda tööd jätkama. Iga näpuka pärast sain samas palju sõimata, tõenäoliselt oli selle taga poliitiline kihutustöö.

13. Kui palju kirjutasite artikleid ise?

Koos Airiga kokku ikka päris palju, olulise osa, ehk isegi üle poolte.

14. Kuidas käis teie ajal lehe toimetamine algusest kuni lehtede jõudmiseni postkastidesse?

Kuu aega jälgisime, kus midagi toimub, kelle käest võiks lugusid tellida, ja vaikselt nokitsesime kogu aeg kirjutada. Reedel, kui oli tähtaeg, algas jaht lugudele, mida polnud veel laekunud. Paljusid lugusid sai alles siis kirjutama hakata, et saada võimalikult värske info lehte.

Esmaspäeval lugude tagaajamine jätkus, samas enda lugude lõpuni kirjutamine, selle

lehekülgedele sobitamine. Esmaspäeva hilisõhtuks pidi olema materjal trükikojale saadetud, nemad tegid siis küljenduse, mille saime teisipäeva õhtul või kolmapäeva hommikul üle vaadata ja siis tuli ka operatiivselt parandused trükikotta saata, et reede hommikuks saaks leht valmis. Siis läksime reede hommikul ja tõime Tartust lehed Võru postkontorisse, kust saadeti need siis järgmisel päeval Urvaste valla sidejaoskondadesse edasi ja üle Eesti tellijatele, aga osa lehti läks ka üle Võrumaa sisedesse üksikmüüki. Reedel viisime ka valla kauplustesse ja raamatukogudesse lehti. Vallamajja ka muidugi.

15. Kui suur oli lehe tiraaž?

700 eksemplari, millest 550 läks tasuta valla postkastidesse, ülejäänud tellijatele, üksikmüüki ja raamatukogudele säilitamiseks.

16. Kas vallalehe toimetamine oli tasustatud?

Jah, kirjutasin igal kuul FIE-arve vallavalitsusele. Arve sisaldas ka kõiki vallalehe väljaandmisega seotud kulusid (trükk, transpordikulu, telefonikõned, Eesti Posti teenustasu lehtede laialijagamise eest), mistõttu paistis kõrvalseisjatele üsna suur summa.(Konnula 2012)

Lisa 20. Karille Bergmanni küsitluse vastused

1. Kuidas sai teist vallalehe toimetaja?

Vallalehe toimetaja sai must praktiliselt üleöö, 2008. aasta juunis. Tekkis vallavalitsusel poliitiline probleem Margus Konnulaga ja toonased võimulolijad helistasid ja küsisid, kas ma oleks nõus lehte toimetama. Otsustamiseks anti umbes pool tundi.

2. Kuidas saite materjali vallalehe jaoks?

Enamus materjalist saatsid valla allettevõtete ja seltside töötajad/liikmed. Eks hoidsin ka ise silmad-kõrvad lahti ja kui keegi esindas hästi väljaspool valda Urvastet, siis võimalusel sai ka nupuke sellest lehte. Osa materjale saatsid politsei ja päästeamet. Vallavanemat ja volikogu liikmeid ei õnnestunud kirjutama saada. Traditsiooniline oli jutuke kirikuõpetajalt lihavõteteks ja jõuludeks.

3. Kui sageli leht ilmus?

Leht ilmus kord kuus, viimase täisnädala neljapäeval

4. Kui hästi õnnestus lehe materjal kokku saada?

Materjali kokkusaamisega oli pidevalt raskusi, materjalid saabusid alati viimasel hetkel ja teinekord isegi sellest hiljem. Tavaliselt ootasin ära väljast tulevad materjalid ja kui nägin, et leht neist täis ei tule, siis kirjutasin ise või otsisin internetist urvastelaste saavutusi. Lehe

kokkupanekul olidki tähtselt esikohal vallasiseselt tulnud artiklid, siis alles mujalt tulnud.

5. Kes tegid kaastöid?

Urvaste Külade Selts, Urvaste EELK koguduse õpetaja Üllar Salumets, Riina Ermel, noorsootöötaja Anita Tretjak, valla sotsiaalnõunik. Harvem Kuldre kool, Uue-Antsla Rahvamaja ja nii edasi. Koolist oleks oodanud rohkem laste tegemisi kajastavaid artikleid, huvijuht saatis vaid lühikokkuvõtte veerandi jooksul toimunust.

6. Kas teil on olemas ajakirjanduslik haridus (vastav haridus vallalehe toimetamiseks)?

Ei. Olen läbinud paar vallalehe toimetajatele mõeldud koolitust.

7. Millest peamiselt vallalehes kirjutati?

Eks ikka kuu jooksul toimunud üritustest ja sündmustest, veidi spordist, urvastelaste suurematest saavutustest, tähtsamatest teadetest vallamajast ja volikogu kokkuvõtetest. 2-3 lehekülge olid kuulutused seal hulgas ka koolitused ja projektitaotlemise kohtadest.

8. Kas võimul olev vallavalitsus ja volikogu mõjutas/kontrollis lehes ilmuvat?

Mitte eriti. Mõned üksikud korrad olid, kui juhiti tähelepanu. Rohkem oli mõjutamist eelmise vallavalitsuse ja volikogu koosseisu ajal (IRL ja Mati Antsi), kui oli oht, et lehe ilmumissagedust vähendatakse ja lõpetati Eesti Postiga lehetellimise lepingud (tellijaid toona 30 ringis). Sügiseste valimiste järel vallavanem Riho Roon oma meeskonnaga kiirelt taastas lepingud ja leht jätkas sama intervalliga ilmumist.

Samuti oli eelmiste volikogu valimiste ajal juhus, kus ei usaldatud minule valimisliitude ja erakondade valimisplatvorme, kuna ma ise ka kandideerisin. Siis saadeti need platvormid otse trükikotta. Ette oli antud 2000 tähemärki artikli pikkuseks. Kui olin materjalid ära saatnud, tuli trükikojast kiri, et materjal ei mahu ajalehte. Kuidas ei mahu? Tuli välja, et üks erakond saatis platvormi, milles oli 2000 sõna. Eks siis asusid nad öösel oma platvormist kärbitud versiooni tegema. Leht õnneks jõudis kenasti postkastidesse.

9. Kas see oli teie põhitöö või lisatöö? Kui lisatöö, siis millega te tegelesite?

See polnud minu põhitöö, tegin seda muude asjade kõrvalt. Esmalt Pokumaal töötamise, hiljem õmblemise ja muidugi käsitöö kõrvalt.

10. Mitu aastat te toimetasite vallalehte?

2008-2013 neli aastat ja 7 kuud

11. Miks te lõpetasite vallalehe toimetamise?

Vallalehe toimetamise lõpetasin, kuna asusin 2012. aasta sügisel õppima TÜ avatud ülikooli ja sessi ajad langesid kokku lehe toimetamise ajaga. Sel moel läks see töö väga

keeruliseks. Tööd tuli teha õhtuti, sest päeval olin loengus ja sageli oli ööbimiskohas probleeme internetiga. Teiseks põhjuseks muidugi see, et raske oli saada kokku materjali vallalehe jaoks.

12. Kas saite vallaelanikelt tagasisidet vallalehe kohta? Kuidas ja mida?

Eks ikka, nii positiivset kui ka negatiivset. Teinekord polnud ma ise neis asjades, mille eest sõimata sain süüdigi, nagu sünnipäevade eest, mis kas ilmusid lehes või siis ei ilmunud. Oli neid, kes kirjutas või helistas otse mulle, kui ka neid, kes helistasid valda või vallavanemale.

13. Kui palju kirjutasite artikleid ise?

Üsna vähe. Peamiselt siis, kui materjali kokku ei saanud. Enda kirjutatud artiklitega oli see probleem, et ma ei märganud oma trüki- ja kirjavigu.

14. Kuidas käis teie ajal lehe toimetamine algusest kuni lehtede jõudmiseni postkastidesse?

Kuu aja jooksul sai jälgitud vallas toimuvat. Osaletud valla üritustel ja nii edasi. 14-15 päeva enne lehe postkastidesse jõudmist postitasin meili oma kontaktidele meeldetuletuseks, et ootan lehe materjale (see oli enamasti neljapäevane päev) Lehe materjale ootasin siis järgmise nädala kolmapäevaks. Neljapäeval toimetasin artikleid (kontrollisin õigekirja ja seda, et liiast poleks tühikuid ja entereid), märkisin üles tähemärkide arvu artiklis. Seejärel tuli artiklid ühtlaselt jaotada ära 8-le leheküljele. See oli paras matemaatika. Neljapäeva kesköö paiku said materjalid saadetud ära trükikojale, kust siis reedel või laupäeval tuli küljendatud leht kontrollimiseks. Siis kontrollisin paigutust, veelkord õigekirja, poolituste õigsust ja nii edasi. Seejärel andsin trükikojale tagasisidet vajalike paranduskohtade ja muu osas. Mõnikord piisas ühest parandusest, aga teinekord tuli seda teha 2-3 korda. Pühapäeval lehed trükiti. Esmaspäeval lehed postitati Paidest, et jõuda Võru postkontorisse, mina saatsin Eesti Postile tellimis-garantiikirja, millega sai lehed kandesse lasta. Kolmapäevaks olid jõudnud lehed Võru postkontorisse, kust nad neljapäeva hommikul Antslasse toimetati ja postiljonid need mööda valda laiali jagasid. Võrust läksid lehed ka üksikmüüki teistesse maakonna postkontoritesse ja tellijatele. Ülejäänud vallalehed tõin reedel postkontorist ära.

15. Kui suur oli lehe tiraaž?

Lehe tiraaž oli 700, sellest ligikaudu 560 lehte läks tasuta valla postkasti, umbes 30 tellijatele.

16. Kas vallalehe toimetamine oli tasustatud?

Vallalehe toimetamine oli tasustatud. Koostas teenuse kohta vallavalitsusele arve. Tegin

seda FIE-na.(Bergmann, 2013)